

Rabindranath Tagore

Đỗ Khánh Hoàn dịch

Tâm Tâm
Hiện Dạng
(The Gardener)

thơ

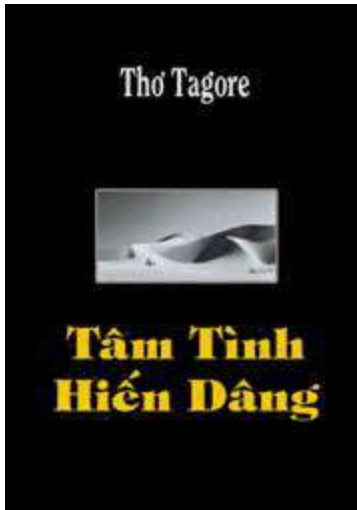

NHÀ XUẤT BẢN ĐÀ NẴNG

- 2001 -

TÂM TÌNH HIẾN DÂNG
RABINDRANATH TAGORE

Đỗ Khánh Hoan dịch

1

Tôi bệc. Xin Hoàng hậu đỏi thương tên tôi bệc của Người!

Hoàng hậu. Dạ yến tan rồi, tôi bệc của ta về hết. Sao người lại tới lúc đêm hôm khuya khoắt này?

Tôi bệc. Khi những người khác đã ra về, đó mới là lúc tôi đến với Người. Tôi đến để cầu xin, cầu xin làm những gì còn sót lại dành cho tên tôi bệc cuối cùng.

Hoàng hậu. Người còn cầu mong gì khi đêm đã khuya?

Tôi bệc. Xin cho tôi được làm kẻ chăm sóc vườn hoa của Người.

Hoàng hậu. Lời nói nghe mới điên rồ làm sao?

Tôi bệc. Tôi sẽ bỏ những việc đang làm, đem giáo gươm đã dùng vứt vào cát bụi. Xin Người gửi tôi tới các hoàng cung xa xôi, và cũng xin đừng bắt tôi dẫn thân vào cuộc chinh chiến nào khác nữa. Chỉ xin cho tôi được làm kẻ chăm sóc vườn hoa.

Hoàng hậu. Nhiệm vụ của người sẽ ra sao?

Tôi bệc. Tôi sẽ hầu hạ Người trong những ngày rảnh rỗi; tôi sẽ giữ gìn cho lối đi rậm cỏ xanh tươi, nơi buổi sớm mai Người dạo gót khoan thai, những cánh hoa sắp tàn sẽ hân hoan chào đón từng bước chân Người. Tôi sẽ đu Người trên cái đu giữa những cành cây xạp-ta bạc-na, ở đó trăng non

chiều tàn qua kẽ lá sẽ cố gắng hôn tà áo Người. Tôi sẽ rót thêm dầu ngào ngạt hương thơm vào ngọn đèn tỏa sáng gần giường Người ngủ và trang hoàng tấm thảm để Người đặt chân, bằng gỗ trầm máu đỏ và kim cương màu vàng với nhiều hình vẽ diệu kỳ.

Hoàng hậu. Thế còn phần thưởng?

Tôi bộc. Chỉ xin được phép nâng bàn tay nhỏ nhắn của Người, bàn tay như những búp sen nõn nà, rồi quấn nhẹ vào cổ tay những chuỗi hoa nhỏ nhỏ; chỉ xin được nhuộm gót chân Người bằng chất nước hoa a-bô-ca mà đỏ, rồi thổi đi những hạt bụi ngẫu nhiên còn dính lại.

Hoàng hậu. Tôi bộc của ta ời, điều người cầu xin ta chấp thuận. Người sẽ là kẻ chăm sóc vườn hoa.

2

“Ua, thi nhân, chiều xuống dần; tóc anh đang ngả màu xám xám. Trong trầm tư cô đơn, anh có nghe lời gọi vọng từ kiếp sau?”

“Chiều đến rồi, thi nhân đáp, tôi đang lắng nghe, lắng nghe, vì lẽ dầu muộn màng, có thể từ thôn làng vẫn có người đứng gọi. Tôi để mắt nhìn liệu những trái tim trẻ dại, lạc loài có gặp nhau chẳng, liệu những đôi mắt hăm hở đang mong cầu giai điệu, giai điệu có đến để đánh tan màn im lặng, rồi thay họ mà nói nên lời. Ai sẽ ở đó dệt những bài ca đăm đuổi họ đang cất tiếng hát nếu tôi cứ ngồi bên bờ cuộc đời trầm ngâm nghĩ đến sống chết cùng thế giới bên kia?”

“Sao hôm đầu tiên đã lặn. Anh lửa đám hỏa thiêu tàn lụi dần dần bên bờ sông tịch mịch. Từ khoảnh sân thuộc căn nhà hoang vắng, bầy chó sủa sông dưới ánh trăng úa tàn. Nếu có khách tha phương nào đó, lia bỏ căn nhà êm ấm, tới đây ngắm nhìn đêm tối, cúi đầu lắng nghe bóng tối thì thầm, ai sẽ ở đấy thì thào bên tai người ấy những huyền bí của cuộc đời nếu tôi khép cửa nhà mình lại cố gắng dứt mình khỏi mọi giàng buộc trần gian?”

“Tóc tôi ngả màu hoa râm là chuyện nhỏ nhặt. Tôi vẫn hăng trẻ như những người trẻ nhất, hoặc vẫn hăng già như những người già nhất sống trong thôn này. Ở đây, có những người có nụ cười dịu hiền, chất phác, có những người có ánh mắt ranh mãnh, tinh ma, có những người nước mắt

trào tuôn trong ánh sáng ban ngày và có những người lệ nhỏ âm thầm trong bóng tối âm u. Họ thấy đều cần đến tôi, bởi thế tôi làm gì có thì giờ ấp ủ cuộc đời bên kia thế giới. Tôi thuộc về cùng thời đại với mọi người. Có sao đâu nếu tóc tôi đã ngả màu?”

3

Buổi sớm mai tôi quăng lưới xuống biển. Từ vũng sâu đen ngòm tôi kéo lên vô số vật với hình thù và vẻ đẹp lạ kỳ – có vật rạng rỡ như nụ cười, có vật long lanh như giọt lệ và có vật ửng hồng như má cô dâu.

Chiều đến, gánh nặng trên vai, tôi về nhà; người yêu tôi đang ngồi trong vườn thần thổ xé nhỏ từng cánh hoa tươi. Tôi ngại ngần giây lát, rồi đặt xuống chân nàng những vật bắt được, đoạn đứng lặng im. Nàng đưa mắt nhìn rồi nói: “Những vật này kỳ lạ thật? Em chẳng hiểu chúng dùng để làm gì?”

Ngượng ngùng, tôi cúi đầu thầm nghĩ: “Mình đã không tốn công lao để có những thứ này, mình đã không bỏ tiền ra mua chúng ngoài chợ; chúng chẳng phải quà tặng thích hợp dành cho nàng”.

Thế rồi, suốt đêm thâu, tôi đem từng cái, từng cái ném ra ngoài đường. Buổi sáng du khách đi qua; họ nhặt tất cả rồi mang về những miền xa xôi.

4.

Ừ nhỉ, sao họ lại xây nhà cho tôi bên đường lên phố chợ? Họ neo thuyền chở nặng gần vườn cây tôi trồng. Họ tứ lui, lang thang tùy ý. Tôi ngồi ngắm họ, thời gian của mình trôi mau. Xua đuổi họ đi tôi không thể. Cứ thế ngày tiếp ngày lặng lẽ trôi qua.

Suốt ngày đêm tôi nghe bước họ vang ngoài ngõ. Hoài công tôi nói lớn: “Tôi không quen biết các người”. Trong bọn họ và người quen thuộc đối với ngón tay tôi, vài người quen thuộc đối với lỗ mũi tôi, máu trong thân thể tôi dường như cũng biết họ, và vài người quen thuộc đối với những giấc mơ của tôi. Xua đuổi họ đi tôi không nỡ. Tôi gọi họ và nói: “Bất kỳ ai muốn hãy lại nhà tôi. Vâng, xin cứ lại”.

Buổi sáng tiếng chuông vang lên ngoài đền. Họ tới, tay mang thúng mẹt, chân nhuộm sắc hồng. Anh sáng bình minh vờn trên nét mặt. Xua đuổi họ đi tôi không dám. Tôi gọi họ và nói: “Xin mời các người tới vườn tôi mà hái hoa. Xin đến đây đi”.

Trưa đến tiếng gong ngân vang ở Ngọ Môn. Tôi chẳng hiểu tại sao họ lại dừng tay ngưng việc, rồi lân la gần hàng dậu nhà tôi. Những bông hoa họ gài trên mái tóc đã héo tàn và phai màu; tiếng sáo họ thổi nghe náo nức. Xua đuổi họ đi tôi không đánh. Tôi gọi họ và nói: “Bóng cây vườn tôi mát lắm. Các bạn vào đây”.

Đêm về tiếng dế kêu rả rích trong rừng. Ai đó nhỉ đang từ từ tiến tới cổng nhà tôi, rồi nhẹ nhàng gõ cửa? Tôi lơ mơ nhìn thấy khuôn mặt, không ai nói một lời; bầu trời tịch mịch bao phủ khắp nơi. Xua đuổi người khách trầm lặng tôi không làm được. Tôi nhìn khuôn mặt qua màn tối, những giờ mộng mơ êm nhẹ dần trôi.

5.

Lòng rộn ràng, tôi thèm khát những vật xa xôi. Tâm hồn bay xa những mong sờ mó vòng riềm của khoảng cách mịt mờ.

Ôi, Bên Kia Bao La, ôi, tiếng sáo thanh tao vọng từ Bên Kia! Tôi quên, tôi hằng quên rằng mình không cánh để bay, rằng mình vẫn bị buộc vào nơi này mãi mãi.

Lòng hăng hái, tâm thần tỉnh táo, tôi là người khách lạ trong vùng đất không quen. Hơi thở từ Bên Kia đến với tôi thì thầm một hy vọng khó thành. Tiếng nói từ Bên Kia đối với tim tôi quen thuộc như tiếng nói của chính lòng mình.

Ôi, Miền Xa Khó Tìm, ôi, tiếng sáo lạnh lạnh vọng từ Miền Xa Khó Tìm! Tôi quên, tôi hằng quên rằng mình không hề thuộc lối, rằng mình chẳng có ngựa mọc cánh để ra đi.

Thần thờ, tôi là người khách phiêu du trong chính hồn tôi. Qua màn sương tắm nắng của những giờ khắc uế oải, hình ảnh mênh mông của Bên Kia Bao La hiển hiện mới rõ rệt làm sao trên nền trời xanh xanh!

Ôi, Tận Cùng Xa Nhất, ôi, tiếng sáo tâm tình vọng tự Tận Cùng Xa Nhất! Tôi quên, tôi hằng quên rằng mọi cửa vào đều đã khép kín trong căn nhà tôi sống cô đơn!

6.

Con chim ngoan nằm trong lồng, con chim hoang ở ngoài rừng. Chúng gặp nhau khi thời cơ tới, như định mệnh đã an bài. Chim hoang kêu lên: “Ôi, người bạn tình, hãy cùng nhau ta bay về rừng xanh”. Chim lồng thì thầm: “Bạn lòng ơi, hãy vào đây trong lồng chung sống bên nhau”.

Chim rừng nói: “Trong song sắt lấy chỗ đâu để mình vươn cánh?”. “Chao ôi!” chim lồng thốt lời, “tôi chẳng biết đậu nơi nào trong bầu trời”. Chim rừng kêu lớn: “Bạn lòng ơi, hãy ca bài ca rừng xanh”. Chim lồng đáp lại: “Hãy ngồi bên đây, tôi sẽ dạy bạn lòng ngôn ngữ của người đại giác”. Chim rừng kêu: “Không, ồ không! Đã là bài ca thì có bao giờ dạy được”. Chim lồng nói: “Buồn cho thân tôi chẳng hề biết lời ca của rừng xanh”.

Tình đôi chim nhiệt nồng cùng thềm muốn, thế nhưng cả hai chẳng bao giờ có thể liền cánh cùng bay.

Đôi chim nhìn nhau qua song sắt lồng son. Ước vọng của đôi chim muốn thấu hiểu lòng nhau thực là hư huyền. Đôi chim vỗ cánh trong thềm khát, rồi cất tiếng hót: “Xích lại gần nhau, gần thêm chút nữa, bạn lòng ơi!” Chim rừng kêu lên: “Làm sao được, tôi e cửa lồng đóng kín”. Chim lồng thở than: “Than ôi, cánh này bất lực còn đâu là đời!”

7

Ồ, Mẹ ơi, Hoàng tử trẻ đẹp sắp qua cửa nhà ta – làm sao con có thể chăm chú vào việc làm sáng nay? Mẹ dạy con vấn tóc đi; mẹ bảo con nên mặc áo màu nào đi. Mà sao mẹ lại nhìn con ngỡ ngàng thế hở mẹ?

Con biết chắc chàng sẽ chẳng thềm đưa mắt nhìn lên cửa sổ nhà ta; con biết chàng sẽ vượt khỏi tầm mắt con trong khoảnh khắc; chỉ còn điệu nhạc hư ảo, chập chờn của tiếng sáo từ xa nước nở sẽ đến với con.

Thế nhưng, Hoàng tử trẻ đẹp sẽ qua cửa nhà ta; con sẽ mặc chiếc áo đẹp nhất vào giây phút ấy.

Ồ, Mẹ ơi! Hoàng tử trẻ đẹp quả có qua cửa nhà ta; ánh nắng ban mai lóng lánh trên xe chàng đi. Con vén màn che mặt, giựt đứt chuỗi ngọc hổ phách đeo trên cổ, rồi quăng ra lối chàng qua. Mà sao mẹ lại nhìn con ngỡ ngàng vậy hở mẹ?

Con biết chắc chàng sẽ chẳng nhặt chuỗi hạt con ném xuống; con biết chuỗi hạt sẽ bị bánh xe chàng nghiền nát, để lại vết đỏ trên đường đất bụi; rồi chẳng ai hay vật con hiến dâng là gì và cũng chẳng ai biết con dâng hiến cho ai.

Thế nhưng, Hoàng tử trẻ đẹp thế nào cũng qua cửa nhà ta; con sẽ giứt phăng viên ngọc đeo trên ngực rồi ném xuống trước lối chàng đi.

8

Khi ngọn đèn bên giường lụn tắt, tôi thức dậy cùng tiếng chim ban mai. Tôi ngồi bên cửa sổ mở toang, vòng hoa tươi mát nằm trên mớ tóc lỏng buông. Người du khách trẻ đẹp đi dọc bên đường trong sương hồng buổi sớm. Cổ chàng đeo chuỗi ngọc; ánh bình minh vương trên mái tóc. Dừng trước cửa nhà tôi, chàng hồi hả hỏi: “Nàng ở đâu nhỉ?” Lòng nặng ngượng ngùng, tôi không thể nói: “Nàng là Em, du khách trẻ đẹp, nàng là Em”.

Trời vào hoàng hôn, nhưng đèn chưa thắp. Tôi đang thần thờ vẫn lại làn tóc. Chàng du khách trẻ đẹp đi xe tới trong ánh chiều hôm vàng vọt. Ngựa chàng mỏi mệt, xùi bọt trắng mép; và cát bụi phủ đậm áo chàng. Xuống ngựa trước cửa nhà tôi, chàng cất tiếng hỏi, giọng mệt mỏi: “Nàng ở đâu nhỉ?” Lòng nặng thẹn thùng, tôi chẳng thể nói: “Nàng là Em, du khách thắm mệt, nàng là Em”.

Đó là một đêm xuân. Đèn phòng tôi tỏa sáng. Làn gió phương Nam nhẹ nhàng thổi. Con vệt lấm mồm đã ngủ yên trong lồng. Tấm áo tôi mặc có màu sắc như ức con công, áo choàng ngoài xanh màu xanh cỏ mướt. Tôi ngồi bên cửa sổ, ngắm phượng phố vắng tanh. Qua bóng đêm thâu tôi khe khẽ thủ thỉ: “Nàng là Em, du khách tuyệt vọng, nàng là Em”.

9

Khi tôi đi một mình ban đêm đến chỗ người yêu hò hẹn, chim không hót, gió không thổi, nhà cửa hai bên đường đứng lặng im. Chỉ có y trang tôi vận vang âm theo mỗi bước chân đi và tôi phát ngượng.

Khi tôi ngồi ở bao lơn ngóng đợi từng bước chân chàng, lá trên cây không rì rào, nước dưới sông nằm im, nằm im như thanh kiếm trên gối người lính gác ngủ khì. Chỉ có tim tôi đập rộn ràng – tôi chẳng biết làm sao ngăn cản nổi.

Khi người yêu tôi tới ngồi bên cạnh, khi toàn thân tôi rẩy run, mí mắt rũ xuống, màn tối giăng đen, gió thổi đèn tắt và mây kéo che mờ sao đêm. Chỉ có viên ngọc tôi đeo trên ngực óng ánh tỏa sáng – tôi chẳng biết làm sao giấu che đi được.

10

Cứ đều tay làm việc, tâm giai nhân. Hãy lắng nghe, khách đã đến. Giai nhân nghe chẳng, chẳng đang nhẹ nhàng lắc xích dăng ngang then cổng? Hãy canh chừng, khi tới gặp chàng, đừng để vòng đeo chân kêu lớn tiếng, chớ để bước đi bước quá vội vàng.

Cứ đều tay làm việc, tâm giai nhân, khách sẽ tới lúc chiều hôm. Không, không phải lượn gió ma quái nào đâu, giai nhân ạ, đừng hoảng sợ.

Đó là mặt trăng tròn trĩnh đêm Xuân bóng ngả xanh mờ ngoài sân cỏ; bầu trời trên cao sáng trong. Nếu thấy cần thì vén màn che mặt; nếu thấy sợ, cầm đèn ra tận cổng. Không, không phải lượn gió ma quái nào đâu, giai nhân ạ, đừng hoảng hốt. Chớ nói lời nào với chàng nếu còn bền lên; hãy nép mình bên cổng khi giáp cận mặt chàng. Nếu chàng hỏi han, và nếu tự mình cũng muốn, tâm giai nhân nên cúi mặt lặng im nhìn xuống.

Đừng để vòng xuyên leng keng va nhau khi tay cầm đèn, dẫn chàng vào nhà. Chẳng nên nói lời nào với chàng nếu còn e thẹn.

Vẫn chưa làm xong công việc ư, giai nhân? Này kia, khách đã tới. Vẫn chưa thắp đèn trong chuồng bò? Chưa sẵn sàng mâm quả để lễ đêm nay? Vẫn chưa điểm nốt son hạnh phúc chỗ đường ngói rẽ ngang và chưa tắm gội để sửa soạn đêm nay? Ồ, tân giai nhân, nghe chẳng, khách đã lại? Nhưng cứ đều tay, đều tay, đều tay.

11

Cứ thế mà đi, đừng dềnh dang chải chuốt. Nếu vòng tóc vẫn còn lỏng, đường ngói rẽ chưa xuôi, giải lụa thắt lưng không chặt, cũng đừng bận tâm, em ạ. Cứ thế mà đi, đừng dềnh dang chải chuốt. Nào, hãy bước lên cỏ non xanh mịn. Nếu đất đỏ vì sương mai văng lên gót, vòng nhạc nơi chân còn lỏng lẻo, ngọc báu rơi khỏi chuỗi đeo tay, cũng đừng bận lòng, em ạ. Nào, hãy bước lên cỏ non xanh mịn.

Em thấy chẳng mây đang phủ kín bầu trời? Từ bờ sông xa hạc từng đàn bay tới, gió từng cơn đổ xuống đồng hoang. Trong làng trâu bò ưu tư nhanh bước về chuồng. Em thấy chẳng mây đang phủ kín bầu trời?

Hoài công em châm đèn trang điểm – đèn chập chờn và gió thổi tắt ngay. Ai sẽ biết mi mắt em đã không bị muội đèn chạm tới? Vì mắt em còn đen hơn mây trời mộng nước. Hoài công em chong đèn trang điểm – đèn vẫn tắt ngay.

Cứ thế mà đi, đừng dềnh dang chải chuốt. Nếu vòng hoa em kết chưa xong, nào ai để ý; nếu lắc tay em gái chưa chặt, chẳng nên cầu kỳ.

Bầu trời hôm nay vắn vũ – muện rồi đấy em ơi! Cứ thế mà đi, đừng dềnh dang chải chuốt.

12

Nếu em mang bình đi xách nước, hãy đến, xin hãy đến hồ tôi. Nước sẽ đổ xô quanh chân em thì thăm, tâm sự. Bóng mưa in trên cát mịn; mây giăng thấp ngang viền cây xanh tựa làn tóc màu mun phủ vàng trán thơ ngây. Tôi quá quen nhịp bước em đi, mỗi nhịp đập vang mạnh vào tim. Hãy đến, xin hãy đến hồ tôi nếu đi kiếm nước. Nếu em ngồi thẩn thờ, uể oải để bình trôi trên sông, hãy đến, xin hãy đến hồ tôi.

Đường dốc, cỏ mịn xanh, hoa dại nhiều vô số. Ý nghĩ trong em sẽ vượt khỏi tròng mắt nhưng đen lang thang như chim non rời tổ. Màn che mặt sẽ rơi xuống chân em. Cứ lại, xin cứ lại hồ tôi nếu em muốn ngồi thần thờ, uể oải. Nếu thôi đùa nghịch, nếu muốn dầm mình trong nước, hãy đến, xin hãy đến hồ tôi. Trái áo choàng màu xanh lên bờ cỏ: mà nước xanh sẽ giấu kín em đi. Sóng sẽ ghé lên hôn nhẹ cổ trắng ngà rồi thì thầm bên tai em. Hãy đến, xin hãy đến hồ tôi nếu em muốn dầm mình trong nước.

Nếu quần trí và muốn quyên sinh cứ đến, xin cứ đến hồ tôi. Ở đây mát lạnh và sâu thăm thẳm. Ở đây, trong sâu thẳm, ngày đêm là một, và lời ca là im lặng triền miên. Cứ tới, xin cứ tới hồ tôi nếu em muốn trầm mình giữa từ trần thế.

13

Tôi không hỏi xin gì mà chỉ đứng ở ven rừng sau rặng cây xanh. Anh mắt bình minh hãy còn mệt mỏi và không gian nặng trĩu sương mai. Trong làn sương mong manh hương cỏ ướt lười biếng còn trườn mình trên mặt đất. Dưới tán cây đa em đang vắt sữa bò; tay mềm mại tươi mát như bơ. Tôi đứng lặng thinh.

Tôi không nói một lời. Chỉ có con chim nhỏ nấp kín trong lùm cây cất tiếng hót. Cây xoài đang rắc hoa trên đường làng; đàn ong từng con từng con bay bay lượn lượn. Phía bên kia bờ ao cổng đền. Thi Và đã mở, người ngoạn đạo đang cất tiếng cầu kinh. Em vắt sữa bò để bình trên bập vế. Tôi đứng tay cầm chiếc lon rỗng không.

Tôi chẳng lại gần em. Bầu trời thức giấc theo tiếng kiếng trong đền. Bụi đường dâng cao sau bước chân bầy gia súc; những người đàn bà từ sông trở lại mang bình nước sóng sánh trên hông. Lắc tay em đeo ngân vang nhẹ nhẹ; sữa bò sủi bọt tràn khỏi miệng bình.

Buổi mai trôi qua mà tôi chẳng lại gần em.

14

Lúc buổi trưa trôi qua và cành tre rì rào trong gió tôi đang đi bên đường tôi chẳng hiểu tại sao. Nhiều bóng nằm ngang, tay trải rộng, ôm chặt

bước đi của ánh nắng vội vàng. Chim cô-en không buồn cất tiếng hót. Tôi đang đi bên đường tôi chẳng hiểu sao.

Túp lều tranh bên dòng nước có cây cao bao trùm che mát. Có cô con gái nào đó đang bận bịu việc làm, đồ trang sức trên tay nhẹ vang trong xó tối. Tôi dừng chân trước cửa túp lều này, tôi chẳng hiểu tại sao.

Con đường nhỏ quanh co lượn khúc qua biết bao ruộng cải sen tươi non, qua biết bao vườn xoài mọng chín, băng ngang ngôi đền làng rồi khu chợ bên bến sông. Tôi dừng chân bên cạnh túp lều này, tôi chẳng hiểu tại sao.

Bao năm về trước, vào một ngày mùa Xuân khi trời lộng gió tiếng suối thì thầm trở nên buồn bã và hoa xoài từng cánh lã tã rơi xuống mặt đường. Làn nước lăn tăn nhảy múa, liếm vào mạn thuyền đồng đậu ở bến sông. Tôi chạnh nghĩ đến ngày Xuân lộng gió ấy, tôi chẳng hiểu tại sao.

Bóng chiều mỗi lúc thêm dày đặc; mực sục về chuồng. Anh nắng ngả màu xám trên đồng cỏ hoang liêu trong lúc dân làng đứng đợi đò bên bờ sông. Tôi từ từ quay gót, tôi chẳng hiểu tại sao.

15

Tôi chạy như con xạ hươu trong bóng tối rừng cây, say vui vì hương thơm ngào ngạt của chính mình. Đêm nay là đêm giữa mùa Xuân; gió này là gió từ phương Nam thổi lại.

Lạc lối, tôi đi lang thang; tôi tìm cái mình không thể có và tôi có cái mình không thể tìm.

Từ tim tôi hình ảnh của ước muốn riêng tư bay ra rồi nhảy múa. Áo ảnh chập chờn nhẹ lướt qua. Tôi cố ghi ảo ảnh trong tay; ảo ảnh tuột thoát khiến tôi lạc loài. Tôi tìm cái mình không thể có và tôi có cái mình không thể tìm.

16

Tay xiết trong tay, mắt vờn theo mắt, từ đó lịch sử tâm tình đôi ta bắt đầu. Đêm ấy là đêm trăng đầu Xuân; hoa ben-na thơm ngào lan trong không khí. Chiếc áo anh thổi nằm trơ trên mặt đất; vòng hoa em kết vẫn chưa xong. Tình yêu đôi ta đơn sơ như một bài ca.

Màn em che mặt màu vàng cam làm mắt anh ngất ngây; vòng hoa nhài vì anh em kết thối thúc tim anh rung lên từng nhịp như lời ngợi ca. Đây là trò chơi cho đi đòi lại, bộc lộ rồi lại phủ che; vại nụ cười tươi duyên, vại thẹn thùng nho nhỏ, vại giận hờn nhẹ nhẹ, vại giành giật băng quơ. Tình yêu đôi ta đơn sơ như một bài ca.

Ngoài hiện tại không có gì huyền bí. Việc chi mà tìm kiếm điều chẳng thể kiếm tìm; sau vẻ đẹp chẳng có bóng mờ nào hết; việc chi mà lẫn mò trong bóng tối thâm u. Tình yêu đôi ta đơn sơ như một bài ca.

Chúng mình không miên man nói mãi để rồi chìm vào im lặng triền miên; chúng mình không quờ tay với khoảng không để tìm điều ngoài hy vọng. Thật đủ rồi cái ta cho và cái ta được. Chúng mình đã không bóp nghẹt nguồn vui, thật nghẹt để vắt ra men rượu đau thương. Tình yêu đôi ta đơn sơ như một bài ca.

17

Con chim màu vàng cất tiếng trong lùm cây bên ấy, giọng hót làm tim tôi ca múa rộn ràng. Hai đứa chúng tôi cùng sống trong một làng; đấy là nguồn vui duy nhất của hai tâm hồn. Cặp cừu non nàng âu yếm tới ăn cỏ dưới bóng mát vườn cây nhà tôi. Nếu chúng lạc vào ruộng bắp tôi trồng, tôi sẽ trừu mển bồng chúng trên tay. Tên làng chúng tôi ở là Khàn A Na và An A Nà là tên người ta gọi dòng sông. Tên tôi trong làng ai cũng biết còn tên nàng người ta gọi là Ràn A Na.

Chỉ một cánh đồng nằm giữa chúng tôi. Bầy ong xây tổ trong rừng bên này nhưng đi tìm mật ở rừng bên ấy. Những bông hoa trôi dạt từ bên này bồng bênh theo dòng suối sang bên kia.

Những thúng đầy hoa cum khô từ ruộng bên này được mang sang bán ở chợ bên kia. Tên làng chúng tôi ở là Khàn A Na và An A Nà là tên người ta gọi dòng sông. Tên tôi trong làng ai cũng biết còn tên nàng người ta gọi là Ràn A Na.

Con đường nhỏ quanh co tới căn nhà bên này mùa Xuân thơm phức mùi hoa xoài. Khi cây gai bên này chín vàng chớ gặt, cây dầu nở hoa đầy vườn bên này. Những vì sao mỉm cười trên mái tranh bên này cũng gửi qua

bên này ánh mắt lấp lánh tươi vui. Mưa tràn ao nước bên ấy làm rùng ca-đam bên này mừng lây. Tên làng chúng tôi ở là Khàn A Na và An A Nà là tên người ta gọi dòng sông. Tên tôi trong làng ai cũng biết còn tên nàng người ta gọi là Ràn A Na.

18

Lúc hai chị em đi gánh nước về tới nơi này họ đều mỉm cười. Hẳn họ thừa biết có ai đó đứng sau lùm cây bất kỳ khi nào họ gánh nước nơi đây. Hai chị em thì thầm với nhau khi qua nơi này. Hẳn họ thừa đoán điều thầm kín của ai đó đứng sau lùm cây bất kỳ khi nào họ gánh nước nơi đây.

Đôi nôi bồng dựng chòng chành, nước tràn ra ngoài khi họ tới nơi này. Hẳn họ phải nhận ra tim ai đó đứng sau lùm cây đang đánh nhịp rộn ràng bất kỳ khi nào họ gánh nước nơi đây.

Khi tới nơi này hai chị em đưa mắt nhìn nhau rồi mỉm cười. Có tiếng khúc khích trong bước đi vội vã làm rối trí ai đó đứng sau lùm cây bất kỳ khi nào họ gánh nước nơi đây.

19

Em nhẹ bước trên lối mòn bên sông ngang hông mang bình nước tràn đầy. Sao lại vội quay mặt liếc nhìn tôi qua màn che phơ phất trong gió? Anh mắt sáng tươi ấy từ thâm ư trù lên thân tôi như đợt gió nhẹ rùng mình lướt qua mặt nước lăn tăn tới bờ xa râm mát. Anh nhìn ấy đến với tôi như cánh chim chiều hối hả bay qua phòng tối không đèn từ cửa sổ này đến cửa sổ kia, rồi biến vào màn đêm âm u. Em nấp kín như vì sao đằng sau dãy đồi; tôi là khách bộ hành lê gót trên đường dài.

Nhưng sao em dừng giây lát liếc mắt nhìn tôi qua màn che mặt khi đang nhẹ bước trên lối mòn bên sông ngang hông mang bình nước tràn đầy?

20

Ngày qua ngày chàng tới rồi lại đi xa. Người bạn tôi ơi, hãy mang cho chàng bông hoa đang cài trên mái tóc tôi đây.

Nếu chàng gạn hỏi ai là người cho hoa ấy, xin nhớ đừng nói tên tôi – vì chàng chỉ tới rồi lại đi xa.

Chàng ngồi trên đất bụi dưới tán cây. Người bạn tôi ơi, hãy lấy hoa cùng lá trải ra đó thành chỗ ngồi.

Đôi mắt chàng vương buồn đem u buồn đến tận tim tôi.

Chúng không nói điều đang nghĩ – vì chàng chỉ tới rồi lại đi xa.

21

Ừ mà sao chàng lại chọn lối đến cổng nhà tôi, người trai phiêu lãng, khi vừa bình minh?

Mỗi lần ra vào là mỗi lần tôi nhìn thấy chàng, mắt chàng bắt gặp mắt tôi. Tôi chẳng biết có nên chuyện trò hay cứ lặng im. Ừ mà sao chàng lại chọn lối đến cổng nhà tôi?

Đêm tháng bảy trời đầy mây đen; vào Thu không gian xanh dịu; ngày Xuân rạo rức vì làn gió phương Nam. Mỗi lần đến, chàng lại dệt lời ca bằng cung điệu mới tươi. Tôi buông tay rời việc, mắt tràn ngập sương lam. Ừ mà sao đến cổng nhà tôi chàng lại dừng chân chọn lối?

22

Lúc nàng bước nhanh qua trước mặt, tà áo nhẹ vương thân tôi. Từ hoang đảo vô danh của trái tim đơn côi làn hơi ấm áp mùa Xuân chợt thổi về. Tà áo lật phất khẽ chạm người tôi rồi mất hút nhanh như cánh hoa tả tơi bay trong gió nhẹ, rơi vào tim tôi như tiếng vóc thân nàng thở dài hay tiếng trái tim nàng thì thầm nhẹ nhẹ.

23

Sao em ngồi đó tay rung vòng xuyên vẫn vơ? Múc nước đầy bình đi thôi, giờ về đã đến.

Sao em đưa tay khuấy nước mà mắt cứ vẫn vơ lúc lúc lại hướng về con đường trước mặt, kiếm tìm ai đó em ơi? Múc nước đầy bình đi thôi, giờ về đã đến.

Buổi sáng từ từ trôi qua – dòng nước đen ngòm vẫn tiếp tục chảy. Sóng thành đợt nô đùa và thì thầm với nhau trò chơi vơ vẫn.

Mây lang thang tụ tập ở riềm trời là là trên mặt đất. Mây nấn ná ngó nhìn em và mỉm cười vẫn vợ. Múc nước đầy bình đi thôi, giờ về đã đến.

24

Bạn ơi! Đừng chôn chặt trong tim những nỗi niềm thâm kín. Hãy kể tôi nghe, chỉ riêng tôi, kể trong bí mật. Bạn mỉm cười duyên dáng, thì thầm dịu dàng; tôi sẽ nghe lời bàn kể bằng tim chứ không phải bằng tai.

Đêm chìm sâu, căn nhà im lặng, chìm trong tổ đang dằm mình ngon giấc ngủ say. Hãy kể tôi nghe qua nước mắt ngập ngừng, qua nụ cười gượng gạo, qua đau thương thấm lịm, qua tủi hổ lặng trầm những nỗi niềm thâm kín trong tim!

25

“Này anh bạn trẻ, hãy đến với chúng tôi, và kể cho nghe thành thực sao mắt anh có ánh đại cuông?”

“Tôi chẳng rõ đã uống loại anh túc đại hoang nào mà trong ánh mắt lại hiện vẻ đại cuông”.

“Xấu hổ làm sao!”

“Nhưng, nên nhớ đời có người khôn ngoan, có người đại khờ, có người cẩn thận, có người bừa bãi lung tung. Có những đôi mắt cười tươi, có những đôi mắt ướm lệ – còn trong đáy mắt tôi lại có ánh đại cuông”.

“Này anh bạn trẻ, sao lại đứng lặng thinh thế dưới bóng mát tán cây?”

“Chân rã rời vì tim nặng trĩu u buồn nên tôi đứng lặng thinh dưới bóng mát tán cây”

“Ồ, xấu hổ làm sao!”

“Nhưng, trên đường dài có người tiến xa, có người lẻo đẻo, có người tự do, có người tù túng – còn chân tôi thì đã rã rời vì tim trĩu nặng u buồn riêng tư”.

26

“Bất kỳ thứ gì từ bàn tay em tha thiết, tôi đều giữ hết, không đòi hỏi gì hơn”.

“Vâng, vâng, em hiểu anh, người hành khất khiêm nhường, anh muốn xin tất cả những gì người đời hằng có”.

“Nếu dành cho tôi bông hoa lạc loài tôi sẽ cài hoa đó lên tim”.

“Thế nhờ hoa có gai thì sao?”

“Tôi sẵn sàng chịu đựng”.

“Vâng, vâng, em hiểu anh, người hành khất khiêm nhường, anh muốn xin tất cả những gì người đời hằng có”.

“Nhưng một khi nếu em trù mẫn đưa mắt nhìn khuôn mặt, ánh nhìn ấy sẽ cho tôi niềm vui vượt ra ngoài cõi chết”.

“Thế ngộ chỉ có những ánh nhìn hung dữ thì sao?”

“Tôi sẽ để chúng xuyên thủng tim mình”.

“Vâng, vâng, em hiểu anh, người hành khất khiêm nhường, anh muốn xin tất cả những gì người đời hằng có”.

27

“Hãy đặt lòng tin vào tình yêu cho dầu tình yêu mang lại khổ đau. Chẳng nên khép kín lòng mình như thế”.

“Không đâu anh, lời anh tối nghĩa em không hiểu”.

“Em ơi! Trái tim ta có cũng chỉ để đem cho người đời với giọt lệ, với bài ca”.

“Không đâu anh, lời anh tối nghĩa em không hiểu”.

“Nguồn vui mong manh như giọt sương mai vừa mới nở cười đã vội vàng chết yếu. Nhưng u buồn thường dai dẳng khó tan. Hãy để tình yêu khổ đau trong mắt em bừng tỉnh”.

“Không đâu anh, lời anh tối nghĩa em không hiểu”.

“Hoa sen nở khi thấy ánh mặt trời rồi mất hết nhụy tinh và chẳng bao giờ giữ nguyên hình nụ búp trong sương lạnh vĩnh cửu mùa Đông”.

“Không đâu anh, lời anh tối nghĩa em không hiểu”.

28

Đôi mắt em hỏi han trông bán khoả, u buồn; mắt ấy muốn tìm hiểu ý nghĩa lời tôi như mặt trăng muốn đo lường đáy biển.

Tôi đã lột trần đời mình từ đầu đến cuối để em rõ, để em hay, không đậy che, không giấu diếm. Đó là lý do tại sao em chưa hiểu ý nghĩa những điều tôi nói.

Nếu đó chỉ là viên ngọc báu, tôi sẽ đập ra trăm mảnh, xâu thành chuỗi rồi choàng lên cổ em xinh.

Nếu đó chỉ là bông hoa tròn trĩnh, nhỏ nhắn, thơm tho, tôi sẽ bứt khỏi cành rồi gài lên mái tóc em đẹp.

Nhưng đó lại là trái tim, em ơi, thì biết đâu là bờ là đáy?

Dẫu không biết hết biên giới của kinh đô tình yêu, em vẫn là Hoàng hậu trị vì trong đó.

Nếu đó chỉ là giây phút vui tươi, giây phút ấy sẽ nở thành nụ cười cười mở và em có thể bắt gặp khi chợt thấy chợt nhìn.

Nếu đó chỉ là nỗi thương đau, ắt sẽ biến thành nước mắt trong vạt phản ánh buồn sâu thẳm kín không lời than van.

Nhưng đó lại là tình yêu, em ạ. Nguồn vui, nỗi sầu của tình yêu thường mênh mêng; điều tình yêu thiếu, tình yêu thừa cũng vô cùng vô tận.

Tình yêu vẫn gần gũi với em như chính cuộc đời em đang sống, song có bao giờ em hiểu rõ hoàn toàn.

29

Anh yêu mến! Nói cho em hay, kể cho em biết – bằng lời – những điều anh đang hát.

Đêm thâm u, sao lẩn trong mây, gió đang ní non qua kẽ lá.

Em sẽ buông lỏng vành tóc. Tấm áo choàng màu xanh sẽ trùm lấy thân em như màn đêm mênh mêng.

Em sẽ ghì chặt đầu anh vào lòng; rồi cứ thế thủ thủ cùng tim anh trong tịch mịch dịu trầm.

Em sẽ nhắm mắt lắng nghe, và không nhìn khuôn mặt.

Khi anh dứt lời, chúng mình sẽ ngồi bất động lặng im. Chỉ có lùm cây rì rào trong bóng đêm. Màn tối sẽ nhạt máu, rồi ngày sẽ rạng. Chúng mình sẽ nhìn vào mắt nhau, rồi mỗi người đi một phương. Anh yêu mến! Nói cho em hay, kể cho em biết – bằng lời – những điều anh đang hát.

30

Em là mây chiều lững lờ trôi trên bầu trời mộng ước của tôi. Đem tình yêu thèm khát, tôi hằng vẽ, hằng tạo ra em. Em là của riêng, của riêng tôi, đang ngự trị đỉnh mộng đẹp vô bờ tôi ấp ủ!

Chân em hồng đỏ khi ánh sáng của ước muốn từ tim tôi lan tới; em thu thập bài ca hoàng hôn tôi sáng tác!

Môi em đặng đặng thơm ngon như hương rượu tôi uống đậm nồng đau khổ. Em là của riêng, của riêng tôi, đang ngự trị trong giấc mộng cô đơn tôi hằng ấp ủ!

Bằng bóng tối cuồn si tôi đã làm mắt em âm u, em lẫn quất trong chiều sâu ánh mắt tôi nhìn!

Em thương mến, tôi đã nắm, gói chặt em trong lưới nhạc tôi giăng. Em là của riêng, của riêng tôi, đang ngự trị trên đỉnh mộng hiền triền miên tôi hằng ấp ủ!

31

Tim tôi, cánh chim vùng hoang dại, đã thấy cả một phương trời trong mắt em. Mắt ấy là nôi ngủ của bình minh; mắt ấy là vương quốc các vì sao đêm.

Lời tôi ca biến tan trong chiều sâu mắt em. Xin cho tôi bay vút bay vút lên cao trong phương trời ấy, trong mệnh mông cô quạnh của phương trời ấy.

Xin cho tôi xé tan những màn mây rủ che và tung rộng đôi cánh trong ánh triều dương thuộc phương trời trong mắt em.

32

Anh yêu, hãy nói em hay nếu điều này hoàn toàn là thực; hãy nói em rõ nếu điều này là sự thật.

Khi đôi mắt này loé lên làn chớp, mây đen trong lồng ngực anh nổi bão táp trả lời. Có phải môi em thơm dịu như nụ hoa tình đầu hé nở, lần đầu tiên biết mình yêu đương.

Có phải những kỷ niệm xa xưa, những tháng ngày Xuân tàn lụi vẫn còn vương rớt trên tay chân em?

Có phải trái đất giống một hồ cầm vẫn thường rung ngân lời ca khi chân em chạm tới?

Có phải sương lạnh từ cặp mắt màn đêm đã rớt xuống khi chợt thấy em dạo bước? Và có phải ánh sáng ban mai đã hân hoan vui sướng lúc bình minh trùm kín thân em?

Có phải, có phải tình anh đã một mình phiêu du qua bao thời đại, qua bao thế giới chỉ để tìm em?

Có phải cuối cùng lúc thấy em rồi niềm khao khát bao năm trong anh đã kiếm tìm yên bình tuyệt đối trong mắt, trên môi, trên suối tóc chảy dài và trong giọng em nói dịu dàng?

Và có phải lẽ nhiệm màu huyền bí của Vô Tận Vô Cùng đã khắc nơi này vàng trán em nhỏ bé không anh? Nói em nghe, anh yêu, nếu tất cả đều là sự thật?

33

Anh ơi, em yêu anh. Xin anh tha thứ cho tình em. Như chim lạc lối, em sa vào lưới. Khi tim rung động, màn che tuột rơi, lòng em phơi trần.

Anh yêu, xin đem xót thương bao phủ trái tim trần trụi ấy và tha thứ cho tình em.

Nếu không thể yêu thương, xin tha thứ nỗi khổ đau em đang chịu đựng. Đừng đứng từ xa nhìn em bực bội.

Em sẽ lẩn vào xó góc, ngồi trong bóng tối nâng hai tay che kín nỗi trơ trên bề bàng.

Đừng nhìn em nữa, anh yêu, hãy tha thứ khổ đau em đang chịu đựng. Nếu yêu em, xin tha thứ nguồn vui em đang sống.

Khi sóng nguồn hạnh phúc cuốn lòng em trôi xa, đừng cười em buông thả đầy hiểm nguy.

Khi ngự trên ngai vàng, em sẽ thống trị anh bằng tình yêu đầy quyền uy áp chế. Lúc đã như một nữ thần, em sẽ ban cho anh thật nhiều ân huệ, những ân huệ riêng tư.

Anh yêu, hãy chịu đựng niềm kiêu hãnh và tha thứ nguồn vui em đang sống.

34

Đừng đi đâu xa, em yêu, nếu chưa xin phép. Suốt đêm anh đã canh chừng; giờ đây mi mắt nặng trĩu vì buồn ngủ.

Anh sợ mất em khi đã ngủ say. Đừng đi đâu xa, em yêu, nếu chưa xin phép.

Anh đứng dậy đưa tay tìm em rồi tự hỏi: “Hay là mình mơ?”

Liệu anh còn có thể làm gì khác hơn là đem lòng mình mà buộc lấy chân em rồi ghì chặt vào lồng ngực!

Đừng đi đâu xa, em yêu, nếu chưa xin phép.

35

Em giỡn cợt vì sợ tôi hiểu quá dễ dàng; em cất tiếng cười để giấu che giọt lệ âm thầm. Tôi hiểu, tôi hiểu nghệ thuật em dùng. Chẳng bao giờ em nói lời muốn nói.

Em tránh né bằng trăm phương nghìn kế, vì sợ tôi không mẫn trọng thân mình. Em đứng tách riêng, vì sợ tôi lằm với nhiều người khác. Tôi hiểu, tôi hiểu nghệ thuật em dùng. Chẳng bao giờ em đi lối muốn đi.

Em đòi hỏi nhiều hơn người khác. Đó là lý do em chẳng cần tỏ bày. Đáng đùa cợt, vẻ thờ ơ, em khước từ quà tôi trao tặng. Tôi hiểu, tôi hiểu nghệ thuật em dùng. Chẳng bao giờ em nhận món quà muốn nhận.

36

Chàng thì thầm: “Em yêu, ngược mắt nhìn anh”. Tôi nghiêm khắc nhìn chàng và nói: “Anh hãy đi đi!” Nhưng chàng bất động.

Chàng đứng trước mặt cầm hai tay tôi. Tôi nói: “Đừng gần em nữa!” Song chàng không đi.

Chàng úp mặt bên tai tôi. Nhìn chàng tôi nói: “Sao anh lại thế!” Nhưng chàng lặng thinh.

Môi chàng chạm vào má tôi. Rùng mình, tôi bảo: “Táo tợn quá chừng!” Nhưng chàng chẳng tỏ vẻ ngỡ ngàng.

Chàng cài bông hoa lên tóc tôi. Tôi nói: “Vô ích lắm!” Dầu vậy chàng cứ đứng thờ người không nhúc nhích. Chàng gỡ vòng hoa ở cổ tôi ra rồi mang đi. Mắt đăm lẹ, tôi tự hỏi lòng: “Sao chàng không lại?”

37

Giai nhân ôi! Vòng hoa đẹp tươi em đang kết có thể nào em choàng lên cổ tôi chẳng? Nhưng, phải biết vòng hoa duy nhất tự tay tôi kết là để tặng nhiều người, cho những người chỉ thoáng hiện, cho những người ở vùng đất hoang vu chưa ai khám phá, cho những người thi nhân xưng tụng trong các bài ca.

Đã quá muộn rồi khi muốn tình em tìm tôi đền đáp lại.

Đã có một thời đời tôi như một nụ hoa, hương thơm còn ấp trong hoa ấy. Hương nay bay tỏa bốn phương trời. Ai biết vui nào diệu kỳ hơn khi hương kia thu lại được. Ai biết vui nào diệu kỳ hơn khi hương kia phong lại được?

Tim tôi là của mọi người; tim tôi không phải của tôi dành riêng cho một ai.

38.

Em yêu, xưa kia thi nhân của em đã từng ấp ôm đại mộng oai dũng phi thường.

Hỡi ôi! Thiếu cân trọng, tôi để mộng va vào vòng khuyên rỗng rảng em đeo và rơi vào sào nã bi thương.

Mộng vỡ tan thành ca đoạn, rồi vãi vung rơi dưới chân em.

Tôi chở đầy thuyền những truyện chiến chinh xa xưa; thuyền tôi nổi chìm trong những đợt bóng cột cưỡi, thuyền ngấm đầy lệ rồi chìm sâu dưới nước.

Em yêu, hãy biến mất mát này thành may mắn cho tôi.

Nếu khát vọng của tôi muốn lưu danh bất tử sau khi lìa đời đến nay đã tan từng mảnh, em hãy làm cho tôi bất tử ngay trên thế gian này.

Được vậy, tôi sẽ chẳng khóc than những gì đã mất và cũng chẳng trách oán chi em, người tôi yêu, yêu hết lòng.

39

Suốt buổi sáng tôi cố kết cho xong vòng hoa, nhưng hoa cứ tuột tay rơi xuống đất.

Em ngồi đó lén nhìn tôi qua khoé mắt rình mò. Hãy hỏi đôi mắt ấy, đôi mắt mưu đồ, quái ác, lỗi về ai?

Tôi cố cất tiếng ca một bài, song chẳng thể hát nên lời.

Một nụ cười kín đáo rung nhẹ trên môi. Hãy hỏi nụ cười ấy vì sao tôi thất bại? Hãy để làn môi em chúm chím cười tươi trên lời thề nguyện nói rõ vì sao giọng tôi tan vào thình không như ong say mật ngã trong lòng bông sen.

Trời đã về chiều. Đã đến lúc ngàn hoa khép cánh. Hãy để tôi ngồi bên em, để môi tôi cất lên lời nói âm thầm, dưới ánh mờ ảo của ngàn sao đêm.

40

Nụ cười ngờ vực dập dờn ánh mắt em lúc tôi tới ngỏ lời tạm biệt. Đã bao phen tôi tạ từ như vậy nên em lại tưởng dù có ra đi tôi cũng sớm trở về. Nó thật em nghe, trong thâm tâm tôi cũng ngờ như thế, vì ngày Xuân qua đi luôn trở lại, vì trăng tròn có đi chơi cũng chẳng đi hoài.

Năm rồi năm hoa lại đem sắc hồng nhuộm thắm cành cây; và rất có thể tôi chỉ tạ từ để rồi lại trở về lần nữa với em.

Nhưng đừng vội vàng để ảo tưởng ra đi, hãy nắm lấy dù trong giây lát. Khi tôi nói chúng mình mãi mãi xa nhau, hãy cứ cho là thực; xin cứ tin lời nhau, và riềm mắt huyền hãy để màn sương lệ khơi sâu. Rồi khi tôi trở lại hãy cười lên em, cười thỏa thích, dù nụ cười ranh mãnh đến đâu.

41

Tôi khao khát nói lời tâm tình thầm kín nhất, những lời tôi phải nói với em, song còn ngần ngại vì sợ em sẽ bật cười chế nhạo mất thôi.

Đó là lý do tôi tự giấu mình, đem những bí ẩn riêng tư ra đùa đùa cợt cợt.

Tôi xem nhẹ nỗi khổ đau riêng tư, vì sợ em cũng coi thường như thế.

Tôi khao khát kể cho em nghe lời thành thực nhất, những lời tôi phải nói với em, song còn ngần ngại, vì sợ em sẽ chẳng tin điều tôi sắp nói.

Đó là lý do tôi ngụy trang chúng thành điều không thực, rồi nói ngược những gì muốn nói. Tôi làm phi lý nỗi khổ đau riêng tư, vì sợ em cũng cho là như thế.

Tôi khao khát dùng lời yêu quý nhất, những lời dành riêng cho em, song còn ngần ngại vì sợ em chẳng đền bù giá trị tương đương.

Đó là lý do tôi nói với em lời phũ phàng và khoa trương lòng mình có sức mạnh chai lì. Tôi làm cho em đau khổ, vì sợ chưa bao giờ em biết khổ đau là gì.

Tôi khao khát ngồi im lặng bên em, song còn ngần ngại, vì sợ nỗi lòng riêng tư sẽ bộc lộ hết trên môi.

Đó là lý do khiến tôi bập bẹ, thì thầm và giấu kín lòng mình sau lời nói.

Tôi thẳng tay bóp nghẹt đau thương, vì sợ em cũng làm như vậy. Tôi khao khát rời em rồi đi thật xa, song còn ngần ngại, vì sợ em biết lòng tôi chỉ là hèn nhát mà thôi.

Đó là lý do khiến tôi ngẩng cao đầu, thần thờ bước tới trước em. Anh mắt khăng khít em nhìn da diết khiến đau thương trong tôi mãi mãi mát tươi.

42

Này gã điên, say mềm say miết. Nếu đập tung cửa rồi ra đường làm hề đùa giỡn; nếu giốc cạn hầu bao qua đêm thâu và chẳng thềm bận trí lo xa; nếu bước chân vào lối ngõ lạ kỳ rồi vui chơi với những gì vô dụng, thì cũng chẳng cần để ý thì ca cùng lý trí làm chi. Nếu trương buồm ra khơi trước khi phong ba ào tới, chắc anh sẽ làm gãy mái chèo. Lúc đó tôi sẽ theo anh, anh bạn ơi, tôi sẽ say túy lúy, sẽ trác táng bất cần đời.

Tôi đã tiêu hoang ngày tháng với những người lảng giềng thận trọng, khôn ngoan.

Tôi biết quá nhiều nên tóc đã ngã màu tro. Tôi thấy quá nhiều nên mắt chẳng còn tinh sáng. Đã bao năm tôi gom góp, nhặt thu sự vật từng mẩu nhỏ, từng mảnh vụn để rồi lại bóp nát, giẫm chân lên và tung hê cho gió bốn phương, vì lẽ tôi hiểu tuyệt đỉnh của khôn ngoan là say tuý lúy, là trác táng bất cần đời.

Cứ để mọi ưu tư, thắc mắc biến tan; cứ để mặc tôi hoàn toàn lạc lối. Cứ để men say choáng váng ùa tới cuốn tôi đi khỏi những neo buộc giàng.

Đời này chẳng thiếu người xứng đáng, người cần cù, người hữu dụng, người khôn ngoan. Có người dễ dãi lúc đầu, có người tao nhã về sau. Hãy cho họ hạnh phúc, giàu sang và xin để riêng tôi khùng dại, vật vờ. Vì lẽ tôi hiểu cứu cánh của mọi việc làm là say tuý lúy, là trác táng bất cần đời.

Phút này tôi thề trả lại cuộc đời mọi mong cầu được đứng vào hàng những người đoan chính. Tôi buông trôi niềm kiêu hãnh về kiến thức cùng nhận biết chính tà. Tôi sẽ đập tan con thuyền ký ức và rắc rơi giọt lệ cuối cùng. Với bọt rượu đỏ hồng tôi sẽ tắm nhuộm tiếng cười vang âm lạnh lạnh. Ngay lúc này tôi sẽ xét nát hình thức kiên định cùng huy hiệu khiêm cung. Trịnh trọng tôi thề sẽ thành vô dụng, sẽ say tuý lúy, sẽ trác táng bất cần đời.

43

Không đâu các bạn, tôi sẽ chẳng bao giờ làm người ăn sĩ dù cho các bạn có nói gì đi nữa. Tôi sẽ chẳng bao giờ là người ăn sĩ nếu nàng không ước thệ cùng tôi.

Tôi quyết tâm sẽ chẳng bao giờ thành ăn sĩ nếu chưa tìm được nơi nấu thân rộp mát và một bạn tâm giao để khổ hạnh cùng mình.

Không đâu các bạn, tôi sẽ chẳng bao giờ rời bếp lửa, mái nhà ấm êm để ăn mình trong tịch mịch rừng xanh, nếu không có tiếng hờn hởi vui cười vang âm trong bóng mát, nếu không có tà áo vàng nghệ phất phơ trong gió và nếu không có những tiếng thì thầm nhẹ nhẹ làm cho tịch mịch rừng xanh sâu thăm thẳm hơn.

Tôi sẽ chẳng bao giờ là người ăn sĩ.

Thưa cha tôn kính, xin cha tha thứ cho hai kẻ tội lỗi này. Gió Xuân hôm nay đang thổi mạnh từng cơn cuốn lôi đi cả các bụi lã lá vàng cùng những điều cha chỉ giáo.

Xin cha đừng nói đời là hư không, vì hai đứa chúng tôi chỉ một lần cầu hòa cùng thần chết và chỉ được thành bất tử trong vài giờ ngắn ngủi ngát hương.

Nếu quân lính nhà vua có hung hăng kéo lại, chúng tôi sẽ chỉ buồn bã lắc đầu mà nói: “Các anh đang quấy nhiễu chúng tôi. Nếu phải làm trò ồn ào này thì các anh cứ đem vũ khí đua tranh ở nơi nào khác. Vì chúng tôi chỉ được thành bất tử trong một vài khoảnh khắc dịu êm”.

Nếu có người thân thiện tới hỏi, chúng tôi sẽ khiêm tốn cúi chào và nói: “Niềm may mắn quá chừng này làm chúng tôi bối rối. Trên bầu trời mệnh mông, nơi chúng tôi sống, chốn ở thật hiếm khan. Vì lẽ mỗi độ Xuân về hoa nở từng bùng, ong bay từng đám chen cánh rộn ràng. Thiên đường nhỏ bé nơi chỉ có hai người bất tử chúng tôi nương sống lại chật hẹp vô chừng.

Với những người phải ra đi, hãy chúc họ điều may và xóa hết dấu chân in trên mặt đường.

Hãy hân hoan đón vào lòng cái gì dễ dãi, cái gì giản đơn, cái gì gần gũi.

Hôm nay là ngày hội của yêu ma; chúng chẳng biết khi nào sẽ chết.

Hãy để tiếng mình cười vang chỉ là nguồn vui vô nghĩa như tia sáng lấp ánh trên ngọn sóng lã tã.

Hãy để đời mình nhẹ nhàng nhẩy múa bên biên giới thời gian như sương mai trên búp nhọn đầu phiến lá.

Rồi dạo trên dây tơ cung điệu đặt dìu lúc nhặt lúc khoan.

Em bỏ tôi ra đi đơn chiếc. Tôi nghĩ mình sẽ phải nhỏ lệ tiếc thương, phải khắc vào tim hình bóng em cô đơn để kết thành bài ca óng chuốt.

Nhưng mà số phận hẩm hiu, có bao lăm ngăn ngại đời người.

Tuổi xanh úa tàn theo năm tháng, ngày Xuân lén lút ra đi, hoa mong manh chết dần vô ích. Có bậc trí giả bảo tôi rằng đời chỉ là giọt sương mai đọng trên cánh lá sen.

Liệu có nên lãng quên tất cả điều này để chỉ dôi theo một người đã dứt áo ra đi không một lời từ biệt? Làm như vậy thực sỗ sàng ngớ ngẩn, vì lẽ có bao lăm ngăn ngại đời người.

Vậy thì hãy lại đây những đêm mưa của ta với bước đi lộp bộp; hãy cười lên hỡi mùa Thu vàng ửng; và hãy về đây hỡi tháng đầu Xuân vô tình, về đây để ban cho vạn vật muôn loài những nụ hôn trù mến.

Em lại và em, em cũng lại?

Em yêu của tôi, em đã rõ chúng mình là phàm nhân. Liệu có khôn ngoan không khi mở rộng lòng chờ đón một người đã hướng tâm hồn về nơi khác? Vì lẽ có bao lăm ngăn ngại đời người.

Kể cũng thú vị khi ngồi vào một xó trầm tư rồi dẹt vần thơ; ý rằng em là vũ trụ của riêng tôi.

Kể cũng can trường khi ôm kín nỗi buồn riêng không cần một ai an ủi.

Nhưng có bột mặt tươi vui ngó vào khung cửa, đưa mắt tìm mắt tôi. Tôi chẳng thể làm gì mà chỉ lau khô lệ ướt rồi đổi điệu bài ca. Vì lẽ có bao lăm ngăn ngại đời người.

47

Nếu em muốn, tôi sẽ ngừng tiếng hát.

Nếu lời tôi ca làm tim em rung động, tôi sẽ thôi không nhìn em nữa đâu.

Nếu lời tôi ca bỗng dưng làm em sững sốt trong lúc đang đi, tôi sẽ rẽ sang một bên và bước theo ngã khác.

Nếu lời tôi ca làm em bối rối trong lúc kết hoa, tôi sẽ tránh không vào vườn em vắng lặng.

Nếu lời tôi ca làm nước sông rộn sóng, đại ngậy, tôi sẽ thôi không chèo thuyền lại gần bờ phía bên em.

48

Em yêu! Hãy giải thoát anh khỏi dây giàng buộc âu yếm của tình em.
Thôi đủ rồi, xin đừng thêm nữa men rượu nồng của những nụ hôn trều mển.

Màn hương thơm này ngào ngạt làm ngộp tim anh.
Xin mở toang hết cửa, dành không gian cho ánh sáng ban mai.
Anh lạc lối trong em, đắm chìm vào vòng tay ve vuốt.
Xin cho anh thoát khỏi ngái tình quyến rũ, và trả lại nguồn sống thanh xuân để rồi trao em trái tim vừa thoát ách ngục tù.

49

Tôi cầm tay nàng ghì chặt nàng vào ngực. Tôi cố ôm đầy trong tay mình dáng vẻ yêu kiều, đoạt cướp bằng môi mình nụ cười tươi tắn, uống cạn bằng mắt mình ánh mắt u huyền.

Nhưng mà tất cả đâu rồi nhỉ? Màu xanh ai có thể gạt lọc khỏi bầu trời?

Tôi cố nắm chặt trong tay vẻ đẹp; vẻ đẹp thoát tuột chỉ để lại thân xác không hồn.

Rã rời, lúnh quính, tôi hồi tỉnh.

Làm sao thân xác sờ nắm được đóa hoa chỉ riêng tinh thần tiếp xúc nổi?

50

Tình yêu, lòng ta ngày đêm khao khát gặp người – khao khát cuộc gặp gỡ thật giống như cái chết nuốt trôi tất cả.

Hãy quét ta đi như phong ba bão táp, đoạt hết những gì ta có, phá tan giấc ngủ cùng mộng寐 và chiếm hết vũ trụ của riêng ta.

Trong cảnh hoang tàn ấy, lúc tâm thần trần trỗng tuyệt đối, hãy để hai ta hòa thành một trong vẻ đẹp tuyệt vời.

Hỡi ơi, ước mãi mơ hoài! Tìm đâu thấy hy vọng đoàn tụ như thế trừ
nơi Người, Thượng Đế của lòng tôi!

51

Vậy thì hát nốt bài ca cuối cùng rồi hai ta chia tay.

Hãy quên đêm nay khi đêm không còn nữa.

Tôi đã cố ôm ai trong vòng tay mình nhỉ? Chẳng bao giờ lại giam cầm
được mộng đâu mà.

Hai tay tôi hăm hở ghì chặt rỗng không vào lòng; rỗng không làm
ngực tôi rất bồng.

52

Tại sao đèn phụt tắt?

Tôi lấy áo choàng ngăn gió cho đèn; đấy là lý do khiến đèn phụt tắt.

Tại sao hoa úa tàn?

Tôi ghì chặt hoa vào lòng với tình yêu ưu tư; đấy là lý do khiến hoa úa
tàn.

Tại sao suối cạn nguồn?

Tôi đắp đập qua suối để lấy nước mình dùng; đấy là lý do khiến suối
cạn nguồn.

Tại sao dây đàn phụt đứt?

Tôi cố ép một cung điệu ngoài sức dây tơ; đấy là lý do khiến dây đàn
phụt đứt.

53

Sao em làm tôi xấu hổ vì ánh mắt em nhìn? Tôi không tới đây như một
tên hành khất. Tôi chỉ đứng trong một giờ ngắn ngủi ở cuối sân nhà em bên
ngoài hàng dậu ngăn cách khu vườn.

Sao em làm tôi xấu hổ vì ánh mắt em nhìn?

Tôi chưa hái bông hồng nào trong vườn nhà em, tôi chưa ngắt trái cây
nào trong vườn nhà em. Tôi chỉ khiêm nhường tạm trú dưới bóng mát vệ
đường, nơi khách vãng lai xa lạ cũng có thể dừng chân. Tôi chưa hề ngắt
bông hồng nào cả.

Vâng, chân tôi đã mỏi nhừ và mưa rào đang trút nước. Gió từng cơn than van trong những cành tre nghiêng ngã; mây thành cụm bay ngang bầu trời như kẻ bại vong. Chân tôi đã mỏi nhừ.

Tôi chẳng hiểu em nghĩ gì về tôi hay đang đứng chờ ai ngoài ngõ. Tia chớp làm loé đôi mắt em trông chờ. Làm sao có thể biết em đã nhìn thấy tôi khi tôi đứng trong bóng tối? Tôi chẳng hiểu em nghĩ gì về tôi.

Ngày tàn và mưa ngừng giây lát. Tôi từ già bóng mát lùm cây cuối vườn nhà em và cả chỗ ngồi ngày nữa trên thảm cỏ màu xanh.

Màn đêm buồn kín; thôi khép cửa lại, tôi đi đường tôi. Ngày tàn rồi.

54

Em cắp thúng vôi vãi đi đâu lúc này chiều muộn khi chợ tan rồi?

Thiên hạ ai nấy đều về nhà, gánh gồng nặng trĩu. Mặt trăng đã hé nhìn vòm cây trong thôn làng.

Tiếng vọng của người gọi thuyền sang sông vang trên mặt nước tối om lan đến tận bãi lầy xa tít, nơi bầy vịt trời đang yên giấc ngủ ngon.

Em cắp thúng vôi vãi đi đâu khi chợ tàn rồi?

Giấc ngủ đã đặt tay ngà lên mi trái đất.

Nơi nơi chim chóc đều nằm im trong tổ ấm; tiếng là tre thì thầm cũng bật thình. Từ đồng ruộng nông dân trở về; họ trải chiếu trên sân nằm nghỉ.

Em cắp thúng vôi vãi đi đâu khi chợ tan rồi?

55

Anh ra đi vào giữa buổi trưa.

Trên cao mặt trời hừng hực.

Em đã làm xong công việc và lúc anh ra đi trên bao lơn đơn chiếc riêng một em ngồi.

Gió từng cơn lách qua những cánh đồng xa ngát hương. Trong bóng râm bầy bồ câu trắng gụ liên hồi; một con ong lạc lối vào phòng em ngân nga tin tức từ những cánh đồng xa xôi.

Trong hơi nóng giữa trưa thôn làng im lìm ngủ.

Con đường nằm vắng lặng hoang sơ.

Tiếng là cuộn từng cơn bất chợt xào xạc rồi lại êm ru. Em đắm đắm nhìn trời xanh và dẹt trên nền trời những chữ mang tên một người, một tên mình đã đã biết trong khi thôn làng thiệp ngủ dưới ánh trăng giữa trưa.

Em băng quên không vấn vành tóc. Ngọn gió thần thờ đùa với mớ tóc xoã buông trên má. Dòng sông lững lờ trôi bên bờ cây râm mát. Những đám mây trắng lười lỉnh không buồn bay. Em băng quên vấn vành tóc lỏng buông.

Anh ra đi vào giữa buổi trưa.

Cánh đồng thở hỗn hển, bụi đường nóng bốc hơi.

Trong đám lá um tùm bờ câu trắng thi nhau gụ.

Lúc anh ra đi trên bao lơn đơn chiếc riêng một em ngồi.

56

Cũng như bao người đàn bà bận bịu em làm công việc nội trợ âm thầm.

Sao anh nỡ đẩy em ra khỏi cuộc sống của chúng mình nơi chõ che mát dậu?

Tình yêu thầm lặng là tình yêu thiêng liêng; trong bóng mờ trái tim ẩn kín tình yêu rực sáng như trên châu; trong ánh sáng ban ngày kỳ lạ tình yêu lại lu mờ một cách thảm thương.

Phải, anh đã phá đường vào tim em, lôi ra ánh sáng tấm lòng em run rẩy và vĩnh viễn đập tan xó nhà mát dậu nơi em nương nấu mỗi tình.

Những người đàn bà khác cũng hăng như thế.

Chưa một ai đã nhìn họ để tìm con người sâu kín bên trong, chính họ cũng không hiểu những nỗi lòng bí ẩn riêng tư.

Thanh thản họ cười, tự nhiên họ khóc, chuyện trò, làm lụng.

Hàng ngày đi lễ, làm bếp, gánh nước bên sông.

Em hy vọng tình êm sẽ thoát niềm tủi hổ, tủi hổ rẩy run của những người không nơi nương tựa, nhưng anh ngoảnh mặt chẳng thèm đoái thương.

Vâng, đường anh đi thênh thang trước mặt, song anh đã ngăn lối em về để em bơ vơ trần trụi trước mắt thế gian từng từng ngày đêm nhìn

ngắm.

57

Ôi trần gian! Ta ngắt bẻ cành hoa người đang nuôi sống!
Ta ép hoa vào lòng, gai nhọn đâm sâu.
Lúc ngày tàn, trời tối, ta thấy hoa héo úa, nhưng đau đớn còn nguyên.
Ôi trần gian! Còn nhiều hoa khác sẽ đến với người, với hương thơm ngào ngạt và kiêu hãnh tràn đầy!
Nhưng thời gian hái hoa của ta không còn nữa.
Suốt đêm tối ta chẳng có bông hồng mình thích, nhưng đau đớn còn đây.

58

Một sớm mai trong vườn đầy hoa có người thiếu nữ mù tới cho tôi vòng hoa gói kín trong chiếc lá sen.
Tôi choàng hoa lên cổ, mắt ứa lệ.
Tôi hôn nàng và nói: “Em mù đúng lúc những hoa này nở. Chắc em cũng chẳng rõ quà em cho tôi đẹp biết chừng nào”.

59

Ôi đàn bà, các người không phải chỉ là vật do bàn tay hóa công tạo tác, nhưng cũng còn là vật do bàn tay đàn ông tác tạo mà thành! Cả hai vẫn hằng ban cho các người vẻ đẹp ấp ủ trong tim.
Thi nhân dệt cho các người một màn tơ lưới đầy hình ảnh óng vàng; họa sĩ tô điểm thân hình các người nét bất tử mới mẻ luôn luôn.
Biển cả dâng ngọc báu, hầm mỏ dâng bạc vàng, vườn Xuân dâng hoa đẹp để các người điểm trang, che phủ và làm cho mình quý báu thêm lên.
Ước muốn từ tim đàn ông tiết ra đã rắc vung rức rở tô thắm các người trẻ trung.
Các người nửa là mộng đẹp nửa đàn bà.

Giữa dòng đời ồn ào, náo nhiệt, ôi Đẹp, khắc sâu vào đá xám, em đứng lặng thinh, im lìm, đơn chiếc, xa xăm.

Thời gian già nua quỳ dưới chân em, đăm đối, thì thầm: “Em yêu, hãy nói, nói với anh, tâm sự cùng anh, người em thương mến!”

Song lời em đã vùi sâu vào đá xám, ôi, Đẹp Bất Động Thản Nhiên!

TÂM TÌNH HIẾN DÂNG

Đỗ Khánh Hoan dịch

Người em của lòng tôi, hãy bình tâm và giữ cho giây phút chia tay này êm đẹp mãi.

Đừng để phút giây ấy biến thành chết chóc mà thành hoàn hảo vẹn toàn.

Hãy để tình yêu tan vào ký ức và đau đớn chìm trong lời ca.

Hãy để chuyển bay ngang bầu trời kết thúc bằng đôi cánh xếp lại trong tổ ấm.

Hãy để bàn tay em vuốt ve lần cuối dịu dàng như bông hoa nhẹ nở về đêm.

Đừng cất bước lúc này, ôi, Cứu Cánh Diễm Kiều, hãy nói lời cuối cùng trong thầm lặng.

Tôi cúi đầu, tay giơ cao đèn soi sáng bước em đi.

Tôi men theo lối đi âm u của mộng đẹp để kiếm tìm người yêu kiếp trước.

Nhà nàng ở cuối con đường hiu quạnh. Lúc gió đêm về nhẹ nhẹ, con công nàng nâng niu thêm thiếp trên cần đậu và bầy bồ câu trắng nằm trong tổ ấm im lìm.

Nàng đặt cây đèn gần cổng rồi đứng trước mặt tôi. Nàng mở to đôi mắt nhìn tôi rồi thầm lặng hỏi: “Bạn lòng ơi, anh có mạnh khỏe không?” Tôi cố sức trả lời, song chúng tôi đã đánh mất ngôn từ và quên hết.

Tôi suy nghĩ và suy nghĩ; tên hai đứa chẳng hiện ra trong trí tôi.
Mắt ứa lệ, nàng đưa bàn tay phải cho tôi. Tôi cầm tay nàng rồi đứng
lặng im.

Cây đèn bên cạnh chúng tôi lung linh trong gió đêm rồi vụt tắt.

63

Lữ khách, anh phải đi chăng?

Đêm hãy còn im lìm và màn tối đang phủ nặng rùng cây.

Đèn trên bao lơn nhà chúng tôi rực sáng, hoa nở thắm tươi, và những
đôi mắt trẻ trung vẫn còn tỉnh táo.

Đã đến giờ anh đi rồi sao?

Lữ khách, anh phải đi chăng?

Chúng tôi chẳng thể buộc chân anh lại bằng vòng tay cầu khẩn. Cửa
đã mở, ngựa sẵn yên cương chờ anh ngoài cổng. Nếu chúng tôi cố ngăn
bước anh đi thì cũng không có gì ngoài bài ca chia tay. Nếu có bao giờ
chúng tôi cố níu chân anh lại thì cũng không có gì ngoài ánh mắt nhìn theo.
Lữ khách, chúng tôi chẳng có gì để giữ anh lại, chỉ trừ nước mắt mà thôi.

Trong ánh mắt anh lửa nào hừng hực sáng?

Trong máu anh cơn say nào triền miên chảy?

Thôi thúc anh tiếng gọi nào từ bóng đêm đang vọng lại?

Lời chú ghê rợn nào anh đã đọc dưới trời sao để đêm tối đi vào tim
anh, với lệnh truyền bí mật niêm phong âm thầm, xa lạ?

Nếu anh không mang tới các buổi gặp gỡ vui vui, nếu anh lại cần yên
tĩnh, hồi trái tim mỗi mệt, chúng tôi sẽ tắt đèn và ngừng ngay tiếng đàn
đang dạo, anh ơi.

Chúng tôi sẽ ngồi im lặng trong bóng đêm giữa tiếng lá cây sột soạt;
mặt trăng mệt nhọc sẽ trải ánh xanh xao trên cửa sổ nơi anh đang ngồi.

Ồ lữ khách, u hồn nào khắc khoải đã nhập vào anh đứng giữa đêm
khuya?

Suốt ngày tôi ngồi chơi trên bụi đường nóng bỏng. Bây giờ đêm xuống, trời mát dịu, tôi tới gõ cửa quán trọ. Quán vắng tanh, nằm hoang tàn.

Cây át-ha lạnh đạm trải rẫy đói khát, ngoằn ngoèo qua những vết tường nứt nẻ há hốc.

Đã có ngày khách qua đường tới đây rửa đôi chân thấm mệt. Họ trải chiếu trên sân dưới ánh trăng non lờ mờ rồi nghỉ ngơi trò chuyện về những miền xa xôi.

Sáng đến thức dậy họ cảm thấy sáng khoái khi chim chóc líu lo, khi những bông hoa hiền lành đứng bên vệ đường gật đầu chào đón.

Nhưng lúc tôi tới đây, không có đèn thắp sáng đợi chờ. Trên tường quán, do ánh đèn thắp đêm bị bỏ quên, những vết khói đen còn sót lại trông nhìn trông giống như những cặp mắt đui mù.

Trong bụi rậm gần một ao cạn nước đom đóm lập loè bay; cành tre vươn bóng trên lối mòn rậm cỏ.

Tôi là người khách cô độc lúc ngày khép kín.

Đêm trải dài trước mặt, tôi đã mệt như.

Em lại gọi lần nữa?

Đêm đã xuống từ lâu. Mệt mỏi giăng mắc quanh tôi như vòng tay tình yêu quyến rũ. Em gọi tôi, phải không em?

Ôi người đẹp tàn ác, ngày dài tôi đã dâng em trọn vẹn còn đêm trường em muốn chiếm hốt nữa sao?

Mọi việc tất sẽ chấm dứt ở nơi nào đó, song đêm dài cô đơn phải thuộc riêng mình. Sao em phải lên tiếng gọi để phá tan đêm tối cô liêu và bóp nát lòng tôi?

Thế đêm không có giai điệu chờ sẵn ngoài cổng để ru em vào mộng đẹp? Thế sao trời đã khép cánh im lìm thôi không xuất hiện trên đỉnh tháp

vô tình nơi em đang đứng? Thế hoa trong vườn nhà em không còn rũ cành chết nhẹ nhàng trên mặt đất nữa ư?

Sao phải gọi tôi, hỡi người em da diết?

Thôi cứ để mắt buồn của tình yêu ngóng chờ và nhỏ lệ, để đèn tỏa sáng trong căn nhà quạnh hiu, để thuyền đưa công nhân mỗi mệt về nhà.

Tôi bỏ lại sau mình mộng đẹp, hỡi hả chạy theo tiếng em đang réo gọi.

66

Tóc kết thành lọn, mình dính đầy bùn, làn da xạm nắng, người gầy đét như một cái bóng, môi mím chặt như cửa tâm hồn khép kín, mắt nẩy lửa hết đom đóm lập loè bay tìm tình nhân, gã điên lang thang tìm kiếm hòn đá thử vàng.

Trước mặt gã biển xanh mênh mông gằm thét. Sóng bạc đầu huyền thuyên trò chuyện về những kho tàng chôn giấu, giấu nhạo kẻ xuân ngu không hiểu ý nghĩa lời sóng nói.

Có lẽ lúc này gã đang tuyệt vọng. Dẫu vậy, chẳng chịu bó tay, vì đối với gã cuộc kiếm tìm đã trở thành lẽ sống.

Cũng như biển cả mãi mãi vươn tay lên bầu trời tìm cái không thể với tới

Cũng như các vì sao xoay vần tìm kiếm mục tiêu chẳng bao giờ tới được.

Dẫu thế, trên bờ hoang lạnh, gã điên, tóc hung vàng bụi bám, vẫn thơ thẩn tìm hòn đá thử vàng.

Một hôm có em nhỏ từ làng ra hỏi: “Ông ơi, đi về đâu mà bụng đeo dây chuỗi vàng nặng thế?”

Gã điên bàng hoàng – chuỗi gã đeo trước kia là sắt bây giờ lại biến thành vàng thực sự. Chẳng phải rằng mơ; tuy nhiên gã không biết dây chuỗi biến dạng lúc nào.

Gã nắm tay đập trán lia lịa – dây chuỗi biến thành báu vật ở chỗ nào, ừ ở chỗ nào mà gã không hay?

Gã có thói quen lượm nhặt cuội sỏi, vuốt ve dây chuối và ném cuội sỏi ra xa mà chẳng thèm nhìn theo xem chúng thay đổi thế nào. Cứ thế gã điên tìm thấy rồi lại vất đi hòn đá thử vàng.

Mặt trời đang chìm sâu ở phương tây, bầu trời vàng ửng. Gã điên lê gót trở lại kiếm tìm lần nữa báu vật không còn, sức kiệt quệ, thân lom khom, tâm hồn lấm bụi tựa cây cao bật rễ đổ kèn.

67

Dù chiều xuống dần chầm chậm ra hiệu cho mọi lời ca bật tiếng.

Dù bạn bè mi đã ngon giấc trọng tổ ấm và mi đã mệt nhoài.

Dù hải hùng đang bao trùm đêm tối và bầu trời mây phủ kín bưng.

Song, chim, chim của ta ơi, lắng nghe lời ta nói, đừng vội khép cánh ngừng bay chim nhé.

Đó không phải là vẻ âm u của lá rừng; đó là sóng biển dâng cao như con rắn đen ngòm; đó không phải là vũ điệu của hoa nhài phảng phất; đó là bọt biển bay tung. Ở mà biển xanh ngập nắng ở phương nào nhỉ? Ở mà tổ ấm của mi ở nơi nào nhỉ? Chim, chim của ta ơi, lắng nghe lời ta nói, đừng vội khép cánh ngừng bay chim nhé.

Đêm quạnh hiu trải dài trước hương mi đi; bình minh còn ngon giấc sau đồi cây rợp bóng.

Sao trên cao nín thở đếm thời gian; trăng ẻo lả bơi trong đêm chìm lặng. Chim, chim của ta ơi, lắng nghe lời ta nói, đừng vội khép cánh ngừng bay chim nhé.

Mi không nuôi hy vọng, không bận lo âu.

Mi không kêu la, thì thầm, than van.

Mi không nhà, không giường để nghỉ.

Mi chỉ có đôi cánh riêng tư và bầu trời bao la.

Chim, chim của ta ơi, lắng nghe lời ta nói, đừng vội khép cánh ngừng bay chim nhé.

68

Chẳng ai sống đời đời kiếp kiếp, chẳng cái gì vĩnh viễn không phai. Nay, người anh em, nhớ kỹ điều đó và vui lên mà sống.

Đời ta đang sống đâu phải gánh nặng duy nhất từ xưa để lại; đường ta đang đi đâu phải cuộc hành trình đơn độc dài vô tận, vô cùng.

Một thi nhân riêng mình chẳng phải viết bài ca trường cửu. Hoa nở rồi tàn; nhưng ai đó đã cài hoa lên áo cũng chẳng cần khóc thương hoa mãi mãi bao giờ. Nay, người anh em, nhớ kỹ điều đó và vui lên mà sống.

Một ngưng nghỉ vẹn trọn tất nhiên phải tới để dẹt tuyệt hảo thành âm giai. Cuộc đời rủ xuống lúc hoàng hôn rủ xuống để chìm sâu vào bóng chiều vàng ửng. Phải gọi tình yêu đang đi lang thang trở lại để uống cạn sâu bi và phải đưa tình yêu lên trời ngập đầy nước mắt. Nay, người anh em, nhớ kỹ điều đó và vui lên mà sống.

Ta vội vã hái hoa vì sợ gió lướt qua tàn phá. Máu ta rạo rức, mắt ta sáng ngời khi đón nhận những nụ hôn âu yếm, những nụ hôn sẽ tàn phai nếu ta chậm trễ.

Đời ta hăm hở, ước vọng thiết tha, vì thời gian sẽ điếm giờ vĩnh biệt. Nay, người anh em, nhớ kỹ điều đó và vui lên mà sống.

Ta chẳng đủ thời gian để nắm chặt trong tay một vật, bóp nát rồi vứt vào cát bụi. Giờ khắc đi mau vun vút, giấu bên trong áo mặc biết bao mộng lành. Đời ta ngắn ngủi, chỉ có vài ngày dành cho yêu thương! Nếu sinh ra để lao khổ, để nhọc nhằn đời sẽ dài vô tận. Nay, người anh em, nhớ kỹ điều đó và vui lên mà sống.

Đối với ta đẹp rất dịu hiền, vì lẽ đẹp đang cùng ta khiêu vũ theo nhịp điệu trôi chảy vội vàng.

Đối với ta tri thức là quý báu, vì lẽ không bao giờ ta có đủ thời gian nắm thâu tất cả. Mọi việc đã được hoàn tất và an bài ở trên Trời vĩnh cửu. Nhưng chết chóc đã giữ cho hoa ảo mộng của trần gian vĩnh viễn mát tươi. Nay, người anh em, nhớ kỹ điều đó và vui lên mà sống.

Có thể các bạn sẽ mỉm cười, nhưng tôi cứ đuổi theo ảo ảnh, ảo ảnh tuột thoát tầm tay.

Tôi băng qua đồi cao, qua thung lũng và lang thang trong miền đất không tên, vì lẽ tôi đang săn đuổi con hươu rừng vàng lông.

Các bạn đi chợ mua mua sắm sắm rồi lại về nhà với bao phẩm vật, song tôi chẳng hiểu lúc nào và ở đâu sức quyến rũ của gió không nhà đã xâm nhập vào tôi.

Lòng không hề ưu tư; tôi đã bỏ lại thật xa đằng sau tất cả những gì mình có. Tôi băng qua đồi cao, qua thung lũng và lang thang trong miền đất không tên, vì lẽ tôi đang săn đuổi con hươu rừng vàng lông.

70

Tôi nhớ một ngày khi còn thơ ấu đi thả thuyền giấy trong lạch nước. Ngày đó tháng bảy mưa sục sùi; chỉ có một mình, song tôi sung sướng với trò chơi. Tôi thả chiếc thuyền giấy bồng bênh trên lạch nước.

Bỗng dưng, mây phong ba kéo kín bầu trời; gió thổi mạnh từng cơn rồi mưa đổ ào như thác lũ. Nhiều lần nước đục ngầu tràn tới làm suối dâng cao và nhận chìm con thuyền tôi thả.

Chua xót, tôi thầm nghĩ phong ba đến với ý định tàn ác chống lại và chỉ nhằm huỷ diệt hạnh phúc của riêng tôi.

Ngày tháng bảy u ám hôm nay dài ghê gớm. Tôi vẫn hằng ngẫm suy về những trò chơi trong cuộc đời mà mình là kẻ thiệt thua.

Đang than trách số phận bao phen trên cột đọa đây, bỗng dưng tôi chợt nhớ con thuyền giấy đã chìm trong lạch nước.

71

Ngày chưa hết, chợ chưa tan; chợ họp bên sông.

Tôi lo sợ vì đã phí phạm thì giờ cùng đồng tiền cuối cùng mình có. Nhưng không, người anh em tôi ơi, tôi vẫn còn vài thứ chưa tiêu đến. Số mệnh chưa hề gạt lường làm tôi mất cả.

Việc mua bán xong xuôi, tiền trả đầy đủ. Bây giờ là lúc về nhà. Này, ông gác cổng, ông có đòi tiền mãi lộ hay không? Đừng có sợ, tôi vẫn còn vài thứ chưa tiêu đến. Số mệnh chưa hề gạt lường làm tôi mất cả.

Gió lảng dịu đe dọa cơn dông sắp tới. Phương tây mây xuống thấp báo hiệu trận phong ba. Mặt nước nằm im chờ gió. Tôi vội vã qua sông trước khi màn đêm buông phủ. Này, bác lái đò, bác có lấy tiền quá giang không hở? Vâng, người anh em tôi hỏi, tôi vẫn còn vài thứ chưa tiêu đến. Số mệnh chưa hề gạt lường làm tôi mất cả.

Bên vệ đường dưới bóng cây cao có người hành khất ngồi một mình. Than ôi! Lão nhìn thẳng mặt tôi với niềm hy vọng mong manh. Lão tưởng tôi giàu có nhờ lợi tức bán buôn trong ngày! Vâng, người anh em tôi hỏi, tôi vẫn còn vài thứ chưa tiêu đến. Số mệnh chưa hề gạt lường làm tôi mất cả.

Đêm vào sâu, đường vắng tanh. Đom đóm lập loè trong lá cây. Anh là ai đang bước theo tôi âm thầm, lén lút? Vâng, tôi biết anh đang định đoạt cướp những gì tôi có. Tôi sẽ không để anh thất vọng đâu má Vì lẽ tôi vẫn còn vài thứ chưa tiêu đến. Số mệnh chưa hề gạt lường làm tôi mất cả.

Tôi về nhà lúc nửa đêm, không còn gì trong tay. Em đang đứng chờ trước cổng nhà tôi, mắt lo âu, thao thức, âm thầm. Như con chim nhỏ bẽn lẽn, rụt rè, em sà vào lòng tôi với tình yêu sôi nổi. Vâng, thưa Thượng Đế, tôi vẫn còn nhiều thứ chưa tiêu đến. Số mệnh chưa hề gạt lường làm tôi mất cả.

72

Sau nhiều ngày cực nhọc tôi dựng được một miếu thờ, không cửa ra vào hay cửa sổ; tường xây bằng những phiến đá khổng lồ.

Tôi lảng quên tất cả, tôi tránh mặt mọi người. Lòng sáng khoái, tôi say mê ngắm hình bức tượng chính tay mình đặt lên bàn thờ. Bên trong lúc nào cũng tối om, nhưng có đèn dầu ngát hương tỏa sáng. Những cuộn khói hương trầm vờn lên không biết mỗi quyện chặt tim tôi.

Thức trắng đêm, tôi khắc vào tường nhiều hình thù kỳ dị với đường nét quái đản, ngoằn ngoèo – những con ngựa có cánh bay, những bông hoa hình mặt người, những đàn bà có tay chân như mình rắn.

Bốn bề kín mít, không một lối nào để lọt vào trong tiếng chim chóc líu lo, tiếng lá cây thì thầm hoặc tiếng ồn ào của thôn làng bận rộn. Am thanh

duy nhất vang lên trong vòm miếu âm u là âm hưởng lời tôi cầu nguyện.

Tâm trí tôi sáng suốt và lặng trầm như ngọn lửa nhọn hoắt, giác quan tôi ngất ngây trong khoái cảm tràn trề. Tôi chẳng rõ thời gian trôi qua như thế nào mãi đến lúc sấm sét đánh trúng ngôi miếu và một nỗi đau đớn xuyên mạnh nhói tim.

Ngọn đèn trông xanh xao, tui thẹn; nét khắc trên tường, như những chuỗi mộng, trở mắt nhìn vô nghĩa vào ánh đèn khi chúng định núp kín mình đi.

Ngước nhìn hình ảnh trên bàn thờ, tôi thấy hình ảnh mỉm cười sinh động dưới bàn tay Thượng Đế thăm tình vuốt ve.

Đêm tối tôi giam cầm bên trong đã tỏa rộng cánh bay rồi biến mất.

73

Hỡi Mẹ Đất kiên nhẫn, âm u, kho tàng phong phú, vô tận không phải là của mẹ.

Mẹ lao khổ để nuôi đàn con nhỏ dại, nhưng chẳng bao giờ thực phẩm có thừa. Nguồn hoan lạc mẹ dành cho chúng con chẳng bao giờ trọn vẹn.

Đồ chơi mẹ làm cho chúng con chẳng bao giờ bền lâu.

Mẹ không thể thỏa mãn mọi mong muốn chúng con hoài vọng, nhưng lẽ nào chỉ vì thế con nỡ từ bỏ mẹ mến yêu?

Dưới mắt con, nụ cười của mẹ đượm ánh khổ đau lại rất dịu hiền.

Trong tim con, tình yêu của mẹ không biết thừa đầy lại rất thăm nồng.

Bằng sữa mình, mẹ cho chúng con nguồn sống, nhưng không làm chúng con bất tử lưu danh. Lý do ấy khiến mắt mẹ luôn luôn thao thức, u sầu.

Đã bao năm qua mẹ kiến tạo bằng màu sắc, bằng âm thanh, vậy mà thiên đường của mẹ vẫn chưa hoàn tất, trừ nét buồn riêng thiên đường ấy gọi lên. Trên vẻ đẹp muôn màu do tay mẹ sáng tạo con vẫn thấy màn lệ phủ trùm.

Con sẽ rót lời con ca vào trái tim câm nín của mẹ.

Con sẽ pha tình yêu trong con vào tình yêu của mẹ.

Con sẽ lao động để phụng thờ mẹ mến yêu.

Con đã nhìn thấy khuôn mặt dịu hiền và yêu bụi đất tóc tang phủ trên mình mẹ, Mẹ Đất của con.

74

Trong thính đường vũ trụ bao la lá cỏ đơn thuần nằm với ánh mặt trời và các vì sao khuya trên cùng tấm thảm.

Bài ca của tôi cũng nằm cùng lá cỏ, ánh dương và sao đêm trong lòng vũ trụ ngập tràn giai điệu từ rừng thẳm và mây cao.

Nhưng, hỡi các người giàu có, các người chẳng đóng góp được gì vào vẻ rực rỡ đơn thuần của ánh dương vàng tươi và ánh trăng trầm tư chín ửng.

Nguồn vui của bầu trời bao la không vãi trên lá cỏ. Khi sự chết xuất hiện, lá cỏ phai sắc, ú héo rồi nát mục biến thành cát bụi.

75

Nửa đêm một người rắp tâm làm ẩn sĩ nói lớn: “Bây giờ là lúc phải từ giã gia đình đi tìm Thượng Đế. Ừ nhỉ, ai đã giam ta trong ảo tưởng trần gian dài lâu đến thế?”

Thượng Đế thì thầm: “Ta chứ còn ai”, nhưng ẩn sĩ không nghe thấy. Vợ anh đang ngủ êm đềm; nàng nằm một phía giường, ôm con nhỏ bên ngực.

An sĩ nói: “Các người là ai mà làm ta lẫn lộn dài lâu đến thế?”

Tiếng nói lại vang lên: “Họ là Thượng Đế”, nhưng ẩn sĩ không nghe thấy. Đứa nhỏ oe khóc trong mơ rồi rúc đầu vào ngực mẹ.

Thượng Đế phán: “Này, tên khùng dại, đừng bỏ gia đình”, nhưng ẩn sĩ không nghe thấy.

Thượng Đế thở dài, than vãn: “Tại sao tôi bộc của ta lại phải lang thang tìm kiếm chính ta; tôi bộc, người chối bỏ ta chẳng?”

76

Chợ họp trước miếu thờ. Trời mưa từ sáng sớm, màn đêm đang dần buông.

Tươi sáng hơn nguồn hân hoan trên nét mặt mọi người trong chợ là nụ cười tươi tắn trên khuôn mặt một thiếu nữ – em lấy một hào mua chiếc còi làm bằng lá kè để thổi.

Tiếng còi vui tươi, lạnh lạnh bồng bênh lướt trên tất cả tiếng cười cùng tiếng động.

Người người lũ lượt chen nhau đổ đến xem. Đường đi lầy lội, dòng sông dâng tràn, cánh đồng ngập sũng dưới mưa tầm tã.

Lớn lao hơn nỗi ưu tư của mọi người trong chợ là nỗi ưu phiền của một thiếu niên – em không có một hào mua cây gậy sơn màu để nghịch.

Cặp mắt thèm thường, em nhìn cửa hiệu khiến cả chợ mũi lòng thương.

77

Hai vợ chồng công nhân từ làng quê miền tây tới đang lúi húi đào đất làm gạch đưa vào lò nung.

Đứa gái nhỏ con họ ra bến thuyền bên sông; em ngồi đó luôn tay cọ rửa chậu hoa và xoong chảo. Thằng em trai - đầu nhẵn thin, mình trần truồng, tay chân lấm bùn – lẻo đẻo theo sau và kiên nhẫn ngồi chờ trên bờ sông cao theo lời chị dặn.

Em gái nhỏ trở về nhà đầu đội bình đầy dấp, tay phải ẵm em thơ, tay trái mang lọ hoa bằng đồng bóng loáng; em là tên tội bực tí hon của mẹ, nét mặt dăm chiêu vì công việc bề bộn trong nhà.

Một hôm, tôi nom thấy thằng bé trần truồng ngồi hai chân ruỗi thẳng. Chị bé ngồi dưới sông cọ rửa bình đựng nước dính đầy bùn, xoay đi xoay lại. Gần đó một con cừ non, lông tơ mềm mại, đang gặm cỏ bên bờ sông, con cừ tới gần chỗ bé rồi bất chợt kêu lớn be be. Bé giật mình khóc thét.

Chị bé dừng tay rửa lọ vôi vĩa chạy lên. Một tay bồng em trai, một tay ôm cừ non, âu yếm hôn đều thẳng nhỏ rồi con vật; chị bé thắt chặt cả hai, hậu duệ loài người và loài vật, trong vòng dây yêu thương.

78

Trời vào tháng năm. Buổi trưa ngột ngạt dường như dài vô cùng. Mặt đất cằn khô nằm há hốc thềm nước dưới ánh nắng đốt thiêu.

Bất chợt tôi nghe thấy tiếng gọi “Lại đây cưng” vọng từ bờ sông lại.

Gấp cuốn sách đang đọc, mở cửa sổ nhìn ra, tôi thấy một con trâu to lớn, mình lấm đầy bùn đứng nấp gần bờ sông, hai mắt thanh thản, kiên nhẫn ngóng chờ, và một thiếu niên, dầm chân dưới nước, gọi trâu xuống tắm dưới giòng.

Tôi mỉm cười thích thú, một cảm giác êm dịu nhẹ lướt trong lòng.

79

Tôi thường tự hỏi giữa loài người và loài vật – có trái tim mà không biết nói – biên giới phân cách nằm ẩn nơi nào?

Qua thiên đường sơ khai nào, vào một buổi sáng xa xôi, khi trời đất mới tạo dựng, tâm hồn người và vật đã kiếm lối đi đơn thuần để giao tiếp cùng nhau?

Những dấu vết ấy, dấu vết lằn ranh bất biến giữa người với vật vẫn chưa bị xóa nhòa, tuy liên hệ giữa hai bên từ lâu đã rơi vào quên lãng.

Tuy nhiên, bỗng dưng, qua vài giai điệu không lời, ký ức lờ mờ thức dậy; vật nhìn mặt người dịu dàng tin tưởng và người nhìn mắt vật thân mến hân hoan.

Dường như đôi bạn, mặt nạ che kín, khi gặp lại mơ hồ nhận ra nhau qua lớp giả trang bao phủ bên ngoài.

80

Ôi, giai nhân, với ánh mắt, em có thể thu hết lời ca phong phú trên cung đàn thi sĩ.

Nhưng em đã không để tai lắng nghe lời thi nhân ca tụng, vì thế tôi đến đây mang theo lời mình ca tụng riêng em.

Em có thể bắt những mái đầu kiêu ngạo nhất trần gian khom cúi dưới chân mình. Nhưng em đã chọn lựa để tôn thờ những người em yêu, những người không tên không tuổi, vì thế tôi đến đây dâng em lòng kính ngưỡng tôn thờ.

Dưới sự vuốt ve của đôi tay tuyệt hảo, em sẽ đem cho vẻ huy hoàng vương giả thêm nhiều nét vinh quang. Nhưng em đã dùng đôi tay quét bụi, lau sạch căn nhà, căn nhà đơn sơ, vì thế tôi cảm thấy thán phục, bàng hoàng.

81

Ôi Thần Chết, Thần Chết của ta, sao yếu ớt đến thế tiếng mi vào tai ta thì thầm?

Đêm về khi loài hoa rũ cánh, khi mục súc về chuồng, mi lén lút tới bên ta nói những lời ta không hiểu nổi.

Phải chăng đó là phương cách mi quyến rũ rồi chiến thắng riêng ta, bằng chất ma túy của những nụ hôn giá lạnh, bằng tiếng thêu thào ngái ngủ, hử Thần Chết, Thần Chết của ta.

Thế khi chúng mình cười nhau không có gì ư lễ nghi trang trọng?

Thế mi không kết vòng hoa lên mái tóc hung hung cuốn thành lọn hay sao?

Không có ai mang cờ hiệu của mi dẫn lối đưa đường, và đêm tối không vì đuốc lửa đỏ loè mà sáng rực hay sao, hử Thần Chết, Thần Chết của ta.

Hãy đến với ta cùng tiếng tù và mi thổi.

Hãy đến vào lúc đêm khuya thao thức, mi ơi.

Và khoác cho ta tấm áo màu đỏ sẫm.

Rồi nắm chặt tay ta mà dẫn ta đi.

Để xe chờ ta sẵn sàng ngoài cổng, mặc bày ngựa đang hí giục nóng lòng.

Hãy vén màn che mặt, nhìn thẳng mặt ta đang kiêu hãnh, Thần Chết ạ, Thần Chết của ta.

82

Đêm nay tân giai nhân và tôi sẽ chơi trò chơi chết chóc.

Trời đêm tối thui, mây cao bảng lảng, sóng biển đang gầm thét điên cuồng.

Chúng tôi rời giường mộng, mở tung cửa, bước ra ngoài.

Chúng tôi ngồi trên cái đu, gió phong ba thổi đằng sau điên dại.

Người yêu của tôi giặc mình sợ hãi và thích thú, nàng run rẩy rồi ngã vào lòng tôi.

Đã từ lâu tôi hằng âu yếm, hầu hạ nàng.

Tôi trải hoa làm giường nàng ngủ, tôi khép cửa lại ngăn ánh sáng thô kệch khỏi lọt vào làm chói mắt nàng.

Tôi âu yếm hôn lên môi và dịu dàng thì thầm bên tai cho đến khi nàng gần như ngất xỉu, dẫn dờ.

Nàng chìm vào màn sương mênh mông của lạc thú ngất ngây.

Nàng bất động khi tôi ve vuốt; lời tôi ca cũng chẳng thể làm nàng tỉnh dậy.

Đêm nay từ miền hoang vu phong ba cất tiếng gọi.

Tâm giai nhân của tôi run rẩy; nàng đứng dậy, nắm tay tôi rồi bước ra ngoài.

Tóc tung bay trong gió, màn che mặt phất phơ, vòng hoa trên ngực rung rinh.

Chết đã đẩy mạnh nàng vào cuộc sống. Tâm giai nhân và tôi nhìn nhau, mặt gần mặt, tim gần tim.

83

Nàng sống trên sườn đồi, cạnh ruộng lúa ngô, bên dòng suối nhỏ; suối chảy vào khe lạch reo cười qua bóng cây cổ thụ âm u.

Những người đàn bà thường mang thùng ra đó gánh nước, và khách qua đường cũng hay ngừng ở đấy ngồi nghỉ chuyện trò.

Hàng ngày nàng làm việc và thả hồn mơ theo tiếng suối róc rách.

Một chiều có người khách lạ, tóc xoắn quăn như rắn nằm ngủ, từ đỉnh núi phủ đầy mây đi xuống.

Chúng tôi ngạc nhiên hỏi: “Ông là ai?” Người đó không trả lời, nhưng ngồi xuống bên dòng suối rạt rào tuôn nước, rồi im lặng ngắm ngôi lều tranh của nàng. Tim chúng tôi rung lên sợ sệt; chúng tôi trở về nhà khi màn đêm từ từ buông.

Sáng hôm sau, lúc ra suối gánh nước gần đám cây bá hương, những người đàn bà thấy cửa nhà nàng mở toang. Tuy nhiên, họ không nghe thấy tiếng nàng nói và cũng chẳng thấy khuôn mặt hớn hở của nàng đâu cả.

Chiếc thùng nước rỗng không nằm tròn trơ trên nền nhà, ngọn đèn trong xó đà cháy cạn dần. Chẳng ai rõ nàng đã trốn đi phương nào, trước lúc bình minh – và người khách lạ cũng đi rồi.

Vào tháng năm, mặt trời nắng gắt, tuyết tan thành nước. Chúng tôi ngồi bên suối, buồn rầu, nước nở, rồi thầm hỏi nhau: “Nơi nàng tới có suối hay không để nàng gánh nước trong những ngày nóng nực cạn khô này? Phía bên kia lớp đồi, nơi chúng mình đang sống, có ruộng đất gì chẳng?”

Một đêm hé gió từ phương nam thổi về. Tôi ngồi trong căn phòng bỏ hoang của nàng, trong đó cây đèn đứng buồn thiu không lửa cháy.

Bỗng dừng, từ phía trước mặt tôi dãy đồi biến mất, như những màn che kéo sang một bên. “Ừ, đúng rồi, nàng đang tới. Thế nào, em có mạnh khoẻ và hạnh phúc hay không? Nhưng, dưới bầu trời bao la này, em đã nấu thân ở nơi nào vậy? Hỡi ôi! Suối của chúng ta lại không ở đây để cho em đỡ khát.”

Nàng nói: “Ở đây cũng dưới cùng một bầu trời. Khác chẳng là không có đồi xanh bao quanh; ở đây cũng cùng con suối chảy thành dòng sông, cũng cùng mặt đất trải rộng thành đồng bằng”.

Tôi thở dài: “Ở đây có tất cả, chỉ trừ đôi ta”. Nàng mỉm cười buồn bã, rồi tiếp lời: “Anh ở trong tim em”.

Tôi choáng tỉnh, rồi chợt nghe tiếng suối thì thầm, và tiếng lá bá hương đêm khuya sột soạt.

Bóng mây thu lướt trên đồng lúa vàng xanh, mặt trời theo sau vun vút đuổi bắt.

Ong quên hút mật, say như ánh dương, ngẩn ngơ bay bay lượn lượn.
Trên gò đất giữa dòng sông đàn vịt thi nhau cất tiếng kêu băng quơ.

Này, anh em ơi, sáng nay đừng ai về nhà nhé, đừng ai đi làm nhé, nghe chưa.

Chúng mình sẽ bắt giữ trời xanh bằng phong ba và cướp phá không gian khi cùng nhau ùa chạy.

Tiếng cười bông bênh trôi trong khoảng không như bọt sóng dập dờn trên mặt nước tràn mênh mông.

Này, anh em ơi, ta hãy tiêu hoang sáng nay bằng những bài ca vu vơ, tầm phào, nghe chưa.

85

Bạn đọc, bạn là ai, người trăm năm về sau, đang đọc thơ tôi?

Tôi chẳng thể gửi đến bạn bông hoa duy nhất trong sắc Xuân tràn đầy, ánh vàng độc nhất từ lớp mây đang kia.

Xin hãy mở toang cửa, nhìn ra bốn phương trời.

Và thu nhật ngay trong vườn nhà mình hoa nở rộ những kỷ niệm ngát hương của bông hoa trăm năm về trước đã tàn phai.

Tim dạt dào nguồn vui, có thể bạn sẽ cảm thấy hân hoan, niềm hân hoan sinh thú ca vang một sớm mùa Xuân gửi qua trăm năm tiếng nói yêu đời.